Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXXI. št. 131 Ljubljana, ponedeljek 13. junija 1938 Cena Din 1.—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 80 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflјeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Pred važnimi odločitvami angleške vlade:

Prestiž britanske zastave bo očuvan

Popoldne bo izredna seja vlade, na kateri bodo sklepali o ukrepih za zaščito morske plovbe v španskih vodah — Napovedujejo ostre represalije

London, 13. junija. br. V zunanjem ministrstvu so bile včeraj ves dan dolge konference, na katerih so razpravljali o napadih na angleške in francoske trgovske ladje v španskih vodah. Ministrstvo je zbralo podrobne podatke, iz katerih je razvidno, da so te napade izvršili francovci. Spričo protesta in napovedanih represalij pa so francovci zadnja dva dni spremenili svojo taktiko. Opustili so bombardiranje parnikov, pač pa so začeli izvajati nov način piratstva. Na odprtem morju ustavljajo vse parnike, ki niso namenjeni v njihove luke in jih z izgovorom, da so osumljeni tihotapstva orožja in municije, zaplenijo in odvajajo v Ceuto in druge luke, ki so v njihovih rokah. V zadnjih dveh dneh so na ta način zaplenili pet angleških in dva francoska tovorna parnika. Na današnji seji bo vlada sklepala o tem, kakšni ukrepi naj se izdajo z zaščito morske plovbe. O tem se vodijo razgovori s Parizom in bosta najbrže obe vladi nastopili solidarno. Zaščita morske plovbe je več ali manj že sklenjena stvar, gre samo za to, da se to izvede na način, ki se ne bi mogel tolmačiti kot vmešavanje v španske notranje zadeve. V političnih krogih pričakujejo z veliko napetostjo odločitve vlade.

Sir Inskip o stališču angleške vlade

London, 13. junija. br. »Daily Expres« objavlja govor, ki ga je imel britanski minister za narodno obrambo sir Thomas Inskip na velikem zborovanju v Londonu. V svojem govoru se je zelo obširno bavil z mednarodnim položajem, zlasti pa s španskim problemom. Govoreč o cestnih napadih na britanske in druge trgovske ladje v španskih vodah, je opozarjal na to, da je potrebna v tem pogledu skrajna previdnost, da se na eni strani zaščitijo interesi angleške morjeplovbe, na drugi strani pa prepreči, da ne bi iz tega nastal nov svetovni požar. Po njegovem mnenju je vsa stvar v dobrih rokah, v rokah ministrskega predsednika Chamberlaina in lorda Halifaxa. Oba državnika sta storila že vse, kar je v njuni moči, da očuva prestiž britanske zastave v tujih vodah in da se napravi konec tem napadom angleške trgovske ladje. Posebno je naglasil, da je angleška vlada trdno odločena tudi nadalje ostati zvesta politiki nevmešavanja v španske zadeve.

Govoreč o položaju v Češkoslovaški se je sir Inskip dotaknil tudi zadržanja nemške vlade napram dogodkom v ČSR. Posebno je naglasil, da mora vsak nepristranski opazovalec priznati, da je tudi Nemčija s svoje strani doprinesla, da zadnji dogodki na Češkoslovaškem niso dovedli do mednarodnega konflikta. Položaj v Češkoslovaški se je tudi zaradi tega znatno izboljšal, kar je dokazal tudi miren potek občinskih volitev.

Zaplenjene angleške ladje

Burgos, 13. junija. br. Francova vlada je objavila uradni popis angleških parnikov, ki so bili zadnje dni zaustavljeni na poti v španske luke in odvedeni v Ceuto pod sumom, da tihotapijo orožje, municijo in druge vojne potrebščine za republikance. Poročilo naglaša, da so nekatere inozemske paroplovne družbe zadnje mesece zelo pomnožile število svojih tovornih parnikov, očividno v upanju, da bodo s prevozom orožja in živil za republikansko Španijo dobro zaslužile. Mnogo teh parnikov potuje pod tujimi, zlasti pod britansko zastavo.

Protest Amerike proti bombardiranju civ. prebivalstva

Washington, 13. junija. br. Zunanji minister Zedinjenih držav Cordell Hull je sprejel novinarje in jim dal daljšo izjavo o stališču Amerike k mednarodnim dogodkom. V svoji izjavi je med drugim naglasil, da bo vlada prepovedala prodajo in dobavo letal vsem onim državam, ki uporabljajo letala za bombardiranje civilnega prebivalstva. Kar se tiče bombardiranja civilnega prebivalstva v Španiji, je Hull izjavil, da bodo Zedinjene države obvestile ves svet o tem početju francovcev in ga najodločnejše obsodile, prav tako pa tudi bombardiranje kitajskega prebivalstva s strani Japoncev. Ta obsodba pa naj zadene tudi ameriške tovarne letal, ki prodajajo letala v take svrhe. Zunanje ministrstvo bo obvestilo vse vlade o tem stališču ameriške vlade in prosilo, naj tudi s svoje strani zabranijo dobavo letal onim državam, ki se na tako ogaben način pregreše proti mednarodnemu pravu in človečanskedostojanstvu.

Nacionalna koncentracija v Angliji

Senzacionalne informacije „Timesa"

London, 13. junija. br. Veliko pozornost v vseh političnih krogih je zbudil današnji članek v oficioznih »Times«, v katerem se pisec zavzema za razširjenje vlade na opozicijske skupine. Pisec prihaja do zaključka, da sedanji notranji in zunanji položaj nujno narekuje koncentracijo vseh narodnih sil, da bi bila Anglija složna in pripravljena na vse možnosti razvoja mednarodnega položaja. Tudi v notranjem političnem pogledu je računati s porastom gospodarskih in socialnih nevšečnosti, zaradi česar je nujno potrebno, da se pravočasno osnuje vlada, ki bo dorasla vsem nalogam, ki jo čakajo. Ustvarila naj bi se vlada narodne koncentracije in pritegnili razen tega še nekateri strokovnjaki in izkušeni državniki, ki bi imeli posebne misije. V političnih krogih zatrjujejo, da bo o tem govora na današnji izredni seji ministrskega sveta, ki se sestane popoldne v Downingstreetu.

Kdo bo plačal avstrijske dolgove?

Nemčija odklanja prevzem avstrijskih obveznosti — Protest upnikov v Berlinu

London, 13. junija. br. Tu se je te dni sestal odbor zastopnikov onih držav, ki so svoječasno prevzele jamstvo za avstrijska inozemska posojila, podeljena Avstriji s priporočilom Društva narodov. Avstrija, ki se v prvih povojnih letih nikakor ni mogla znajti in doumeti, da bo morala poslej živeti na lasten račun, ker je razpadla nekdanja avstrijska monarhija, ki je razkošno preživljala Dunaj in večino nemških dežel, je znala spretno izkoriščati tedanji mednarodni položaj ter je živela tako rekoč na tuji račun. Z grožnjo, da bo sicer prišlo do priključitve k Nemčiji, so znali povojni avstrijski režimi izsiljevati ogromna posojila. Sedaj, ko je postal kljub temu »anšlus« izvršeno dejstvo, je nastalo vprašanje, kdo bo plačal ta posojila. Države, ki so prevzele jamstvo za ta posojila, so se obrnile na nemško vlado v mnenju, da je Nemčija s priključitvijo Avstrije prevzela tudi vse njene obveznosti. Na splošno začudenje pa je Nemčija to naziranje zavrnila in izjavila, da se je avstrijska posojila nič ne tičejo. Na svojem sestanku je odbor upniških držav sklenil poslati Nemčiji protest. Pridržujoč si pravico, da zaščitijo svoje interese s sredstvi, ki se jim bodo zdela najprimernejša, izražajo upanje, da bo nemška vlada vendarle spremenila svoje stališče in prevzela obveznosti Avstrije tako v pogledu zunanjih kakor v pogledu notranjih posojil. Odbor je proučil tudi položaj, ki bi nastal za primer, da bi nemška vlada vztrajala pri svojem odklonilnem stališču.

Včeraj je angleški veleposlanik v Berlinu sir Henderson v tej zadevi obiskal nemškega zunanjega ministra Ribbbentropa in imel z njim dolg razgovor, o katerem je takoj poročal angleški vladi.

Prej bo zmanjkalo Japoncev, kakor Kitajski vojakov!

Maršal Čangkajšek o položaju na bojiščih — Nova milijonska armada odhaja na fronto

Hankov, 13. junija. br. Kitajski list »Wenweipau« objavlja daljši razgovor z maršalom Čangkajškom in z zastopniki tujega tiska o sedanjem položaju na kitajskih bojiščih ter o bodočih namerah kitajske vlade. Govoreč o dosedanjem bojevanju na Kitajskem je maršal Čangkajšek med drugim izjavil:

Že polnih 11 mesecev vodi kitajski narod ogorčeno borbo za svojo samostojnost in neodvisnost. Ta borba ga je tako ojeklenila in učvrstila v odločni volji, da mora zmagati, da smo vsi prepričani, da bomo zmagali. Naše obrambne sile so se v zadnjem času znatno okrepile in pomnožile in smo danes v tem pogledu kljub ogromnim izgubam, ki smo jih že imeli, mnogo na boljšem kakor pa v začetku vojne. Zato smo tudi trdno prepričani o naši končni zmagi in ne verujemo, da bi morali kapitulirati, pa naj pride kar hoče. Kitajska vodi upravičeno in vsiljeno borbo za svojo neodvisnost in samostojnost.

Tudi strahotno bombardiranje odprtih mest, ki se ga v zadnjem času po španskem zgledu poslužujejo tudi Japonci, ni in ne more zlomiti kitajskega odpora. V najkrajšem času se bo na vseh frontah občutil prihod svežih čet. Nad 800.000 mladih, za vojaško službo sposobnih Kitajcev je vojaško popolnoma izvežbanih in na poti na posamezne fronte V najkrajšem času jim bo sledilo še nadaljnjih 200.000 novincev, tako da bomo postavili na fronto nov milijon najmodernejše opremljenih vojakov, ki bodo uspešno zavrnili vse japonske poskuse, da se polaste južne Kitajske. Mi imamo čas in tudi dovolj sredstev, da vzdržimo če treba tudi večletno vojno, in prej bo zmanjkalo Japoncev, kakor pa Kitajski vojakov.

Pred rešitvijo manjšinskega problema na Češkoslovaškem

Po končanih občinskih volitvah se bodo še ta teden pričela pogajanja o narodnostnem statutu

Praga, 13. junija. br. Včeraj so bile v tretji etapi končane občinske volitve v ČSR. Kakor pri prejšnjih dveh etapah, so volitve tudi včeraj po vsej republiki potekle v redu in miru in ni bilo nikjer omembe vrednih incidentov. Položaj je sedaj razčiščen. Volitve so v splošnem prinesle znatno okrepitev strank vladne koalicije, ki so v veliki večini občin nastopile z enotno listo. Male strančice so skoraj izginile in se je pri teh volitvah znova na nepobiten način manifestirala popolna nacionalna sloga češkoslovaškega naroda, kar se je pokazalo prav posebno na Slovaškem, kjer je separatistična fronta pratra Hlinke doživela hudo presenečenje. Njene vrste so se razredčile in je padel nimbus »edinih predstavnikov slovaškega naroda«.

Vlada se pripravlja sedaj intenzivno na rešitev manjšinskega problema. Posvetovanja političnega odbora ministrov in strokovnjakov za ustavna vprašanja so v glavnem končana in ta teden se bodo pričela pogajanja s predstavniki vseh narodnih manjšin, to je z Nemci, Madžari in Poljaki glede narodnostnega statuta. Že jutri se bo ministrski predsednik dr. Hodža najbrže sestal s pooblaščenimi zastopniki sudetske nemške stranke, naslednje dni pa z zastopniki madžarske in poljske manjšine.

Gospodarsko sodelovanje ČSR in Jugoslavije

V petek se je pričelo v Pragi zasedanje jugosl. čsl. in čsl. jugosl. gospodarske zbornice

Ljubljana, 13. junija

Te dni so se sestali v Pragi zastopniki Jugosl. čsl. gospodarske zbornice v Beogradu in čsl. gospodarske zbornice v Pragi. To je bil prvi sestanek gospodarskih strokovnjakov te vrste v Pragi. Ustanova v Pragi je bila ustanovljena l. 1931 na pobudo gospodarskih krogov in z namenom, da bi našli primeren okvir za stremljenja po gospodarskem sodelovanju držav. Pomen teh ustanov je zelo velik ter lahko celo rečemo, da bo delo zbornic, če bo dovolj intenzivno in pravilno, postalo temelj stvarne slovanske vzajemnosti.

Praški zbornici stoje na čelu znani strokovnjaki: ing. J. Dvoraček, ing. F. Klindera. E. Lustig in dr. J. Hartmann. Zbornica je postala kmalu po svoji ustanovitvi častni dopisnik trgovinskega ministrstva v Beogradu. Potreba je zahtevala, da se delo nasloni na čim širšo osnovo in l. 1933 je bila v Beogradu ustanovljena zbornica. Lani je bila beograjska ustanova, ki ji predseduje Svetislav Marodić, glavni tajnik Trgovske zbornice v Beogradu. Člani zbornič nega sveta so odlični zastopniki našega gospodarskega življenja vseh strok in iz vseh večjih mest, predvsem (razen Beograda) iz Zagreba in Ljubljane.

Prvo zasedanje plenuma je bilo lani septembra v Beogradu. Na dnevnem redu je bila med drugim tudi ustanovitev referatov za posamezne vrste blaga, ki bi prišle v poštev med obema državama. Narodna banka je v poročilu za lansko leto posvetila beograjskemu zasedanju veliko pozornost. Za posvetovanje plenuma so pokazali veliko zanimanje tudi na pristojnih mestih, in sicer v trgovinskem ministrstvu in v konzularnem oddelku ministrstva zunanjih zadev. Beograjska zbornica je zdaj zelo pomemben informacijski organ. Vse industrijske, trgovske in obrtne zbornice v državi, kakor tudi gospodarske korporacije in organizacije so aktivni člani Jugosl. čsl. gospodarske zbornice v Beogradu. Zbornica izdaja redna mesečna informacijska poročila in vsako leto letno gospodarsko poročilo v Češkoslovaški.

Na praškem zasedanju so razpravljali o zelo pomembnih vprašanjih, zlasti o izmenjavi blaga in o ureditvi plačilnih razmer.

Že sestava jugoslovenske delegacije dokazuje, da so tudi pri nas posvetili praškemu zasedanju primerno pozornost. V delegaciji so: Svetislav Marodić, glavni tajnik Trgovske zbornice v Beogradu, Iv. Mohorič, glavni tajnik ljubljanske Zbornice TOI in bivši trgovinski minister, Dobrivoje Lazarević, predsednik izdajateljstva »Trgovinski Glasnik«, Ljuba Saračević, predsednik upravnega sveta Srbske izvozne banke, Edo Marković, ravnatelj PRIZADa, ravnatelj A. Krejči, D. Milušić, glavni tajnik Združenja lastnikov trgovskih ladij in ing. N. Petrović, tajnik beograjske zbornice. Praškemu zasedanju, ki se je začelo v petek in bo najbrž danes končano, predseduje ing. Dvoraček.

Angleška vojna naročila v Kanadi

London 7 junija. o. Na podlagi poročila angleške letalske komisije, ki je obiskala Zedinjene države in Kanado, je angleška vlada sklenila pogodbo s kanadsko vojno industrijo za dobavo letal, orožja in municije v znesku 20 miljonov funtov (pet milijarde dinarjev). Naročila se imajo izvršiti v teku več let.

Borzna poročila.

Inozemske borze

Curih, 13. junija. Beograd 10, Pariz 12.1725, London 21.71125, New York 436.75, Bruselj 74.175, Milan 22.98, Amsterdam 242.20, Berlin 176.05, Dunaj 40.50, Praga 15.20, Varšava 82.30, Bukarešta 3.25.

Politični obzornik

Borba z lepaki

»Sokolska volja« z dne 10. t. m. je objavila to-le beležko: »Iz premnogih krajev, kjer delujejo sokolske edinice v slavni dravski banovini, prejemamo poročila, ki pričajo, kako junaško se bore naši neprijatelji z narti in proti nam. Sedaj je doba javnih nastopov, ki jih sokolska društva in čete naznanjajo z lepaki. In kakor dražijo španske bike rdeče krpe do besnosti, tako je našim toreadorjem sokolski plakat povod, da jim zavre čista plemenska kri in hajdi na plakate. Doli z njimi! A ne ob belem dnevu in vsem v zgled velikega poguma, ampak v noči, ki milostno zagrinja taka papirnata junaštva. Netopirji prhutajo samo v noči, podnevi kladno vise z glavami navzdol po mračnih svojih skrivališčih. Težko jih zaloti teme nevajeno oko. Na Ježici pri Ljubljani na primer pa je vendar uspelo, da so zasačili v tej borbi s sokolskimi lepaki nekakšne »mladenke« in nekakšne «mladce«, ki so se pognali v ofenzivo proti sovražnemu papirju.« —

Zaradi požiga Sokolskega doma

Zagrebška »Večernja pošta« poroča: »Poleg številnih vandalizmov, ki so se lomili preko ledij nacionalnega elementa po naših vaseh, je bil zabeležen tudi slučaj požiga Sokolskega doma v Popovićih pri Dubrovniku. Za ta požig je okrožno sodišče v Dubrovniku svoječasno obsodilo Filipa Muso in Miho Alavanjo vsakega na štiri mesece strogega zapora. Sedaj je kasacijsko sodišče zavrnilo pritožbo obsojencev in v vsem obsegu potrdilo sodbo prvega sodišča.« To vest je objavila tudi »Samouprava«, glavno glasilo JRZ, in ji dodala to-le pripombo: »Naša sodišča bodo imela na žalost še mnogo takih slučajev, dokler se končno ne bo prišlo do spoznanja, da mora biti v pravni državi vsak zločin eksemplarično kaznovan. Razen tega je dolžnost tudi samih strank, da žigosajo takšne nedostojne pojave.«

O stoodstotnem katoličanstvu

V »Delavski pravici«, glasilu Gostinčarjeve »Jugoslov. strokovne zveze«, čitamo: »V »Slovencu« v desnem kotu vidim reklamo. Zgornji del na pol gole ženske, poleg pa napis: »Že zaradi njega bi morali biti vedno lepi in negovani!« Pogovarjala sva se z ženo. Rekel sem ji: »Nas vedno napadajo, da nismo krščanski. Napadajo zato, ker se borimo za pravico, kar bi menda ne smeli. Jaz ti ne morem kupiti niti najpotrebnejše obleke zato, ker morajo imeti otroci obleko za šolo in cerkev. Ne zaslužim pa toliko, da bi mogla naša številna družina dostojno živeti in biti primerno oblečena. Tu pa ponujajo v časopisu stvari, o katerih mi delavci niti ne sanjamo . . .« Pa pravi žena, da je v sv. pismu zapisano: »Kdor svoj obraz z mazili lišpa, Boga preklinja.« Nedavno je duhovnik v svojem cerkvenem govoru hudo bičal pudranje in mazanje z mazili in kremami kot nekrščansko. Za nas nastane sedaj vprašanje, ali je to nekrščansko samo za deželo? Če se dame mažejo, naj bi to skrivale in smatrale to kot neko zlo, kar v resnici je. Pred časom sem bral, da na primer Ljubljančanke izdajo za te namene luksuza velikanske vsote in to v času, ko je toliko ljudi, da, toliko nedolžnih otrok brez kruha. Mnogokrat pišejo o stoodstotnem katoličanstvu. Mi smo mnenja, da tisti, ki ima kos kruha, pa ne stremi za tem, da bi ga imel tudi tisti, ki ga nima, niti petdesetodstotni katoličan ni. Našim meščanom pa seveda to še na misel ne pride, da bi si kaj odrekli, ako vidijo, da drugi stradajo. Ne, poleg polnih želodcev in luksuznih oblek se jim dovoli še puder in masaža, da, celo priporoča se jim . . .«

Katoliški Poljaki za Češkoslovaško

Na sestanku poljske katoliške tako zvane delovne stranke v Varšavi so razpravljali tudi o poljsko-češkoslovaških odnošajih. Vsi govorniki so poudarjali, da je treba z vsemi silami delovati na to, da pride čim preje do prijateljskega sporazuma med Poljsko in Češkoslovaško. Končno je bila v tem pogledu sprejeta resolucija, ki pravi. »Propast češkoslovaške republike bi značila največjo nevarnost za Poljsko in bi povzročila obkolitev Poljske. Na evropskem kontinentu bi se uveljavila hegemonija, nadvlada, ki bi bila usodna za poljsko državo. Zato je treba vsa sporna vprašanja med Poljsko in Češkoslovaško čim prej rešiti in sicer z neposrednimi medsebojnimi pogajanji. Poljska vlada ne sme za nobeno ceno podpirati kakršnihkoli zavojevalnih načrtov proti bratski češkoslovaški republiki, ker bi s tem vzela nase odij, da se je udeležila zažiga evropskega požarja. Poljski narod zahteva z vso odločnostjo, da se točno in natančno izvajajo vse določbe in prevzete obveznosti, ki izvirajo iz poljsko-francoske zavezniške pogodbe.«

Izredno razgibana nedelja

Navzlic mnogim drugim prireditvam je bil obisk velesejma včeraj rekorden

Ljubljana, 13. junija

Ljubljansko prebivalstvo se je zadnje dni izredno pomnožilo, da ljubljanski temperament ni prišel več do izraza na cestah in ne na številnih prireditvah. Ljubljana, ki je navadno ob nedeljah tiha in zapuščena, je bila včeraj vprav velemestna in zaradi številnih lepih prireditev je niso mogli zapustiti niti meščani, ki sicer ne vzdrže v mestu. Prometni redarji, ki nas še vedno uče discipline na križiščih, so imeli včeraj ves dan toliko nehvaležnega dela!

Kongresi, koncerti, sprevodi, velesejem... Vse to je razgibalo mesto tako, da se meščani niso več čutili domačine. Otresli so se večne mlačnosti in brezbrižnosti, ko so zaorili po ulicah zvoki koračnic in burnega, iskrenega navdušenja, so se odpirala vsa okna. Nekateri so se bali dežja, toda vsula se je ploha — cvetja. Kakor zmagovalci so korakali Sokoli skozi vse mesto po zmagoslavni poti, s cvetjem posuti.

Kdor je odprtih oči, je lahko včeraj marsikaj opazil. Toda o tem ne pišemo. Mimogrede naj omenimo le, da sta dopoldne stala v Beethovnovi ulici dva velika nemška avtobusa. Pripeljali so se Nemci. In tedaj je odmevalo po mestu — veselo spontano, živahno in se prelivalo v življenjsko radost, se je zdelo, kakor da nas je vse prevzelo neko mogočno veselje in da je nalezljiv optimizem vel iz vsega. In te žive barve: zastave, cvetje, kroji... Nemci so strmeli. Morda marsičesa niso razumeli. Morda jih je motilo, da niso videli pruskega koraka v sprevodu in da ni bilo nikjer nič mrkega toda klici »Zdravo!« so bili tako sugestivni, da so Nemci začeli vzklikati? »Ztrabo! Ztrabo!«

Človek bi mislil, da so ljudje spričo tolikih dogodkov včeraj pozabili na velesejem. Obisk pa je bil včeraj rekorden. Zelo dober je bil obisk na binkoštni ponedeljek, toda včeraj je bil še boljši. Ljudje se niso nič ozirali na vreme. Čeprav se je vse dopoldne obetala nevihta in je jug podil težke črne oblake izza Polhograjskih dolomitov, so ljudje navreli na velesejem, da je ob 17. postalo pretesno celo ob paviljonih, ne samo v njih. Pred žaro, kamor so obiskovalci prinašali kupone vstopnic za žrebanje, je bilo še celo ob 17.30 tesno.

Čim bolj se je bližal večer, tem težji oblaki so se zbirali nad mestom, a ljudje na velesejmu še vedno niso mislili na dež in zasedli so vse prostore na prostem ob Lattermanovem drevoredu. Ob 18. jih je presenetil prvi pljusk, ki je marsikomu pokvaril razpoloženje. Menda še ni bilo tako lepega vremena ob velesejmu, kakor letos, vendar bi si ljudje želeli še vsaj nedeljo brez dežja. Zato so pa mnogi skušali pokazati, da jim dež ne more do živega ter je bil obisk še zvečer precej lep.

Danes bo na velesejmu žrebanje, ki ga nestrpno pričakuje tisoče velesejmskih obiskovalcev. Ker mnogi upajo, da so med srečnimi, spuščajo še danes z velikim zaupanjem kupone v žaro, ki je bila že včeraj skoraj polna. In kdo bi tudi še ne šel na sejmišče danes, ko se včeraj mnogi nismo mogli niti preriti skozi paviljone?!

Vesela in zabavna Joh. Straussova opereta
Lida Baarova, H. Söhnker, H. Moser
Ob 16., 19.15 in 21.15 uri.
Kino Union, tel. 22-21
Netopir

Svečano zborovanje naših trgovcev

Zastopniki jugoslovenskih trgovcev so povedali, za katere pravice se bore

Ljubljana, 13. junija

III. državni kongres jugoslovenskih trgovcev je bil včeraj zaključen s svečanim zborovanjem v veliki dvorani Uniona. Ob navzočnosti okrog 1000 delegatov iz vseh krajev Jugoslavije ter gostov Bolgarov in številnih odličnih zastopnikov, je zborovanje otvoril predsednik Zveze trgovskih združenj dravske banovine g Stane *Vidmar*. Zborovalci so z navdušenjem sprejeli predlog, naj se pošlje mlademu kralju Petru II. vdanostno brzojavko. Železničarska godba »Sloga« je zaigrala pod vodstvom g. Svetela državno himno. Predsednik je nato pozdravil zastopnika vlade ministra za trgovino in industrijo Milana Vrbanića, bana dr. Natlačena, divizionarja Djordja Lukića, zastopnika občine dr. Ravniharja in prof. Dermastjo in vse ostale odlične zastopnike korporacij, ustanov in oblasti, goste Bolgare, zlasti njih voditelja bivšega ministra Dimitrija *Veleva*, predsednike zvez trgovskih združenj iz Beograda, Sarajeva, Banjaluke, Novega Sada, Skoplja in Osijeka.

Zastopniki oblasti in gospodarskih ustanov so nato pozdravili zborovalce. Uspeh so želeli zborovalcem in v krajših govorih izrazili svoje simpatije do trgovskega stanu ter očrtali pomembnost tega stanu v narodnem gospodarstvu ban dr. Natlačen, podžupan dr. Ravnihar, Avgust Praprotnik v imenu Centrale industrijskih korporacij, Zveze industrijcev in predsedništva Ljubljanskega velesejma, predsednik Ivan Jelačin v imenu Zbornice za TOI, direktor Hanuš Krofta v imenu Društva bančnih zavodov dravske banovine, minister Dimitr Velev in glavni tajnik Zveze bolgalskih trgovcev dr. Šipkovenski v imenu bolgarskega trgovstva. V dolgem referatu je dr. Šipkovenski obrazložil nujnost gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Bolgarijo, ki naj se prične s *carinsko unijo* med obema državama.

IZČRPEN REFERAT STANETA VIDMARJA

Sledil je obsežen in temeljit referat predsednika kongresa Staneta Vidmarja. Referat se je tikal prav vseh vprašanj, na katerih so vsi trgovci Jugoslavije živo interesirani. Referent je utemeljil vse zahteve trgovcev in s pretom pokazal na nedostatke v zakonodaji, na vsa vprašanja, ki jih morejo rešiti samo pristojne in odločilne oblasti ter zakonodaja. Posebno je podčrtal željo, da bi oblasti pravilno doumele in cenile vlogo trgovca v narodnem življenju. Trgovec je ne samo pionir materialnega napredka, marveč tudi povzdige kulturnega in socialnega življenja. Toda položaj trgovca je danes težaven. Zadrugarstvo se pojavlja kot uradno favorizirana konkurenca, dopušča se, da preplavljajo deželo in mesta krošnjarji in ilegalna trgovina, ki izpodjeda tla usedlemu trgovcu, po mestih ga uničujejo veleblagovnice in industrijske prodajalnice. Nešteto apelov so trgovci poslali na vsa pristojna mesta, v katerih so opozarjali na vse nedostatke, toda žal brez pravega uspeha. V borbi za svoje pravice so izčrpali vsa legalna sredstva in težko jim je, da imajo celo tuji prednost pred interesi domače nacionalne trgovine. »V prepričanju, da se borimo za dobro stvar,« je zaključil predsednik svoj referat, »v prepričanju, da se ne borimo samo za obrambo naših eksistenc, marveč da vodimo boj tudi za očiščenje in ozdravljenje našega gospodarstva sploh, da vodimo boj proti zasužnjenju našega gospodarstva pod tujim velekapitalom, to prepričanje nam mora dati nezlomljivo odločnost, borbenost in voljo do zmage. Organizirana sila več ko 100.000 jugoslovenskih trgovcev bo zlomila vse ovire.« G. Vidmar se je še posebej zahvalil ministru Ivanu Mohoriču za njegovo delo v skupščini v prid trgovskega stanu.

POJASNILO MINISTRA DR. VRBANIĆA

Predsednikov govor so zborovalci večkrat prekinili z odobravanjem. Predsednik Centralnega predstavništva zvez trgovskih združenj Nedeljko *Savić* je v svojem in v imenu predsednikov zvez trgovskih združenj pozdravil zborovalce in zastopnike, zlasti pa bolgarske goste, ki so jim zborovalci neprestano izkazovali z aplavzi in vzkliki svoje simpatije. Obžaloval je, da se kongresa niso udeležili delegati dveh hrvatskih združenj.

K besedi se je oglasil še minister za trgovino in industrijo dr. *Vrbanić*. Zborovalci so prisluhnili. Dr. Vrbanić je izjavil, da imajo trgovci pravico, da se javno pritožijo in povedo, kaj jih tišči. Žal ne more na vsa subtilna vprašanja, ki jih je predsednik iznesel v svojem referatu, takoj odgovoriti, obljubil pa je, da bo vsa vprašanja proučil. Vlada mora spraviti v sklad vse nasprotujoče si interese vseh stanov v državi. Glede kritike zakonov je minister izjavil, da so bili zakoni v redu sprejeti in da si mora trgovstvo pač v narodnem predstavništvu dobiti branilce in zaščitnike svojih interesov. Vlada si želi močan trgovski stan in je prepričana, da je soliden trgovec najboljši posrednik med proizvajalcem in porabnikom, kar tudi upošteva v svoji gospodarski politiki. V primeri s stanjem pred tremi leti se je gospodarski položaj zboljšal. Zaključena je redakcija uredbe o krošnjarstvu, ki bo izšla v dveh ali treh tednih. Glede na kritiko privilegiranih gospodarskih ustanov, je g. minister izjavil, da so te ustanove res zmanjšale dohodek trgovini, toda upoštevati je treba, da morajo te ustanove zbirati rezerve iz svojega dobička, kar ni nobena tajnost. V fondih je zbranih okrog 120 milijonov dinarjev, ki so potrebni za primer presenečenj v trgovini. Boljše je, da slabše razmere dočakamo s polno kakor s prazno blagajno.

RESOLUCIJE

Tajnik Zveze trgovskih združenj iz Beograda Slavko Kostić je prečital resolucije, ki so bile soglasno sprejete. Resolucije se glase:

I. Kongres odobrava iznešena poročila o dosedanjem delovanju centralnega predstavništva in posameznih zvez ter sodelovanje v celoti odobrava. Kongres pooblašča Centralno predstavništvo, da napravi najenergičnejše korake, da se čimprej uresničijo zahteve, iznešene na I. in II. vsedržavnem trgovskem kongresu v smislu obljub, ki so jih dali predstavniki kraljevske vlade.

II. Kongres nalaga Centralnemu predstavništvu zvez trgovskih združenj, da se pri kr. vladi zavzame za uresničenje še naslednjih zahtev: 1. da se odredi paritetna komisija, ki naj pripravi predlog zakona o socialnem zavarovanju trgovcev na splošni prisilni osnovi; 2. da po izteku sedanjega pogodbenega roka prepusti veleprodajo soli svobodni konkurenci; 3. da se način pobiranja splošnega 2.5 odstotnega davka na poslovni promet na drva in gorivo spremeni po predlogu, ki bo v duhu iznešenih referatov posebej dostavljen; 4. da Centralno predstavništvo s posebno intervencijo pri kr. vladi iznese zahteve zvez in trgovskih združenj, iznešene v referatih III. kongresa, in da te zahteve upošteva v interesu trgovskega stanu in narodnega gospodarstva.

III. Tretjemu kongresu trgovcev kraljevine Jugoslavije so prisostvovali tudi delegati trgovcev kraljevine Bolgarije. V smislu skupnih sklepov, v interesu obeh narodov in v duhu pakta o večnem prijateljstvu naslavlja kongres apel na kr. vlado, da v čim krajšem roku preuči in realizira vprašanje carinske unije med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Bolgarijo. Istočasno priporoča kongres centralnemu predstavništvu in Zvezi trgovskih združenj v Sofiji, da sestavita stalni odbor zaradi preučevanja aktualnih trgovskih vprašanj in sestavljanja predlogov zaradi pravilnega razvoja medsebojnih trgovinskih odnošajev.

Ježica dobi plavalni bazen

Ježica, 12. junija

Že pred dvema mesecema so obiskali našo Savo prvi gostje. Zadnji vroči dnevi pa so že kar lepo napolnili znano Štirnovo kopališče. Sava je namreč dovolj topla za kopanje, predvsem pa so njeni bregovi zdaj v najlepšem zelenju.

O Savi se čuje tudi mnogo pritožb. Pred vsem tarnajo lastniki obsavskih parcel, da jim narasla voda zmeraj bolj trga zemljo in da se nihče ne zmeni, da bi svojeglavo vodo malo ukrotil. Zaenkrat sicer Sava še ni vzela na muho stanovanjskih hiš, če pa pojde tako naprej, pridejo prav kmalu tudi te na vrsto. Predvsem pa je že zdaj velika nevarnost črnuški most, ki je ob povodnji že vse zalit. Sava namreč nasipa pesek po sredini struge in se širi in globi v smeri brega. Posebno ogromne so njene sipine v bližini Štirnovega kopališča. To pa ima tudi svojo dobro stran. Dokazano je namreč, da so baš ti od solnca razbeljeni krafi polni zdravilne ultravijolične žarke in da se jih z velikim pridom poslužujejo za solnčenje celo revmatiki, ki se nikjer drugje niso mogli otresti trdovratne bolezni.

Razveseljivo za Ježico in zlasti za Ljubljano pa je, da je kupila nedavno znano Štirnovo kopališče ga. Martinšek, ki ga že preureja, da bo nudila kopalcem kar najlepši užitek. Zlasti bo poskrbljeno za mladino, kateri bo nova lastnica preskrbela dovolj gugalnic in drugega otroškega razvedrila. V načrtu pa je tudi zgraditev sportnega plavalnega bazena tik sedanjih naprav za solnčenje. To bi moglo k naši Savi pritegniti zlasti one, ki jim je priročna Sava prehladna. V tem bazenu bi mogli najti dovolj prilike za trening domači sportniki, zlasti pa bi tu mogli prirejati plavalne tekme tudi bližnji plavalni klubi. Le eno stvar si še želimo izboljšati. Zveze s kopališčem namreč še niso najugodnejše. Morda bi moglo podjetje Magister, ki hvalevredno oskrbuje Ježico z avtobusnimi zvezami, preskrbeti za kopalno sezono dovolj prostorne in zračne avtobuse. Ta tudi Ljubljana naj se potrudi, da čimpreje zgradi na Ježico tramvajsko progo. Šele s tem bi bila Sava tudi Ljubljančanom res dostopna.

Smrt popularnega gostilničarja

Krško, 12. junija

Bolestno je odjeknilo v srcih domačinov, ko se je te dni raznesla po Krškem žalostna vest, da je bela žena pretrgala nit življenja splošno znanega in priljubljenemu gostilničarju g. Antonu Kriegerju, ki je užival kot domačin velik ugled v našem mestu, pa tudi v bližnji in daljnji okolici ga je ljudstvo cenilo, saj je bil pokojni blagega ,izredno dobrega srca.

Kdo ni poznal Antona Kriegerja, ki je imel desno od mosta, čim pridemo v Krško, lepo urejeno gostilno? Sam je bil orjaške postave. Značilna je bila njegova dolga brada. Bil je vnet lovec in manjkal ni v nobeni lovski družbi. Vse ga je čislalo in spoštovalo, saj je spadal med najuglednejše naše prvoboritelje. Prejšnji dan je bil še zdrav, kar čez noč pa je nenadoma preminul. Zadela ga je možganska kap.

Nešteto domačinov se je poslovilo od rajnega Kriegerja, ko je ležal na mrtvaškem odru. Pa tudi na njegovi zadnji poti ga je spremljala velika množica domačinov. Mestno pokopališče je bilo polno pogrebcev iz bližnjih in daljnjih krajev. Lovci so se poslovili od pokojnega tovariša s salvo in rogom. Naj v miru počiva! Preostalim naše najiskrenejše sožalje!

Iz Ljubljane v Prezid

Ljubljana, 13. junija

Kakor moramo priznati na eni strani g. Pečnikarju vsestransko prizadevanje za pospeševanje tujskega prometa na progi Ljubljana — Prezid, tako moramo na drugi strani grajati ravnanje lastnika avtogaraže v Prezidu. Pripelješ se v nedeljo med 23. in 24. uro v Prezid, kjer se vožnja konča in gostilna, ki nosi bleščeč napis »Prenočište« in kjer je avto-postajališče z garažo, je — zaprta. Tujec si moraš iskati ob tej pozni uri in v nepoznanem Prezidu zatočišče, da položiš po par urah vožnje izmučene ude k počitku.

Ali bi ne mogel lastnik gostilne z avtogaražo vsaj v sezoni tujskega prometa tudi ob nedeljah žrtvovati še kako uro in počakati, da pripelje avtobus. Kako naj se razvije v tej smeri tujski promet, če pa že ob prvi vožnji spoznaš, da so gotovi ljudje precej komodni...

Kakor čujemo, si prizadeva g. Pečnikar za podaljšanje proge do Sušaka in bo ta nova proga upostavljena, čim bo cesta sposobna za avtobusni promet. Tudi naša želja je, da se ta zamisel uresniči, ker človeku je skoraj neljubo ustavljati se v kraju, kjer imajo tako malo smisla za tujski promet.

Če upoštevamo, da si je avtopodjetnik nabavil dva nova in moderna avtobusa, v katerih se popotnik zelo udobno počuti, bi želeli, da tudi drugi faktorji to uvidevajo in pospešujejo po svojih močeh tujski promet, ki je za te pasivne kraje zelo važnega gospodarskega pomena.

Popotnik

Iz Krškega

— **Nova orožniška postaja na Vidmu.** Že dolgo se čujejo želje in prošnje, da bi dobili na Vidmu zopet orožniško postajo. Kakor doznavamo, jo bomo kmalu imeli. Je to zelo umestno, saj je znano, da imamo večkrat nepovabljene goste, poleg tega pa se potepa po naših zaseljih vedno precej delomrznežev in nasilnežev, za katere bi bilo dobro, da bi jih imeli v evidenci.

Nedeljski sportni pregled

Ljubljana, 13. junija

Na teniških igriščih Ilirije se je včeraj končalo prvenstvo dravske banovine, ki je po mnogih letih v večini točk prineslo prvenstvo ljubljanskim igralcem. V igri posameznikov je junior Ilirije Smerdu premagal v finalu Haškovca prof. Friedricha 5 : 7, 6 : 3, 6 : 3, 2 : 6, 6 : 4. V damskem singlu je osvojila prvenstvo bivša Ilirijanka Sernečeva (ATK Zagreb) z zmago nad Mühleismovo (Ilirija) 6 : 2, 6 : 2. Finale v igri moških dvojic bo šele danes in sicer med Friedrichom-Bleiweisom in dvojico Albaneže-Branović. Banovinsko prvenstvo v igri mešanih parov je pripadlo paru Sernečeva-Friedrich, ki sta premagali Lirzerjevo-Albaneže 6 : 2, 6 : 1. Juniorsko prvenstvo si je osvojil Boris Smerdu z zmago nad Baranovićem s 6 : 1, 6 : 1.

V nogometu je bil v Ljubljani le manjši spored. V odločilni tekmi za naslov juniorskega prvaka je Ljubljana na svojem igrišču premagala Kranj 2:0. Revanžna tekma bo v četrtek v Kranju. V kvalifikacijskih tekmah za vstop v ligo je Split premagal varaždinsko Slavijo 2 : 0, v naslednje kolo pa pojde kljub temu Slavija, ker je pri prvem srečanju beležila višjo zmago. V Subotici je bila tekma med Bačko in osješko Slavijo 1 : 1. Bačka je izpadla.

V Beogradu je v teku binkoštni turnir, ki je prinesel domačima udeležencema dve lepi zmagi. BSK je premagal turškega prvaka Galata Seraj 3 : 1, Jugoslavija pa budimpeštanski Ujpest 1 : 0. V Zagrebu je Gradjanski premagal FC Milan 2 : 1, v Bukarešti pa je naš državni prvak Hašk beležil visoko zmago 6 : 1 nasproti romunskemu udeležencu v tekmovanju za srednjeevropski pokal Viktoriji iz Cluja.

V Franciji je bil včeraj četrtfinale tekem za svetovno prvenstvo. V Parizu je Italija zasluženo premagala Francijo 3 : 1, v Lilleu pa Madžarska po težki igri Švico 1 : 0. Presenetljiv je visoki poraz 0 : 8, ki ga je doživela Kuba v Antibesu po švedski. V Bordeauxu sta se srečala s Češkoslovaško in Brazilijo dva enakovredna nasprotnika. Kljub podaljšku je ostala igra neodločena 1 : 1 in se bo morala ponoviti.

Na progi Celje—Maribor (62 km) je bila včeraj kolesarska dirka za juniorsko prvenstvo Jugoslavije. Nastopilo je 21 dirkačev, zmagal pa je v dobrem času 1 ura 53 min. 24 sek. Franc Podmiljščak od ljubljanskega Edinstva. Naslednji, Karel Sodec od mariborskega Maratona, je zaostal za 21 sekund.

Na dirkališču Miramare v Zagrebu je bilo včeraj motociklistično državno prvenstvo, ki je prineslo Hermežanu Stariču velik uspeh. V glavni dirki dirkalnih motorjev do 500 ccm je zmagal sigurno Starič pred Antonom Uroićem in Zvonkom Penezićem. Najlepša in najbolj ogorčena je bila borba v kategoriji dirkalnih motorjev do 1000 ccm. Ponovno je zmagal »leteči Kranjec«, 2. Babić, 3. Uroić.

V Mariboru je bil na igrišču Železničarja lahkoatletski troboj. V tekih na 60, 80 in 100 m si je priboril prvo mesto Rapidovec Les, v skokih (v višino, daljino in troskoku) inž. Stepišnik (Ilirija) in v metih (krogla, disk, kopje) prav tako inž. Stepišnik.

Včeraj je bilo v Parizu končano teniško prvenstvo Francije. V singlu je Američan Budge premagal Čehoslovaka Menzla 6 : 3, 6 : 2, 6 : 4, v doublu je nepričakovano zmagala francoska dvojica Petra-Destremau nad ameriško Budge-Mako 3 : 6, 6 : 3, 9 : 7, 6 : 1, v mixed doublu pa sta Mathieu (Francija) - Mitić (Jugoslavija) premagala par Wynne (Anglija) - Boussus (Francija) 2:6, 6 : 3, 6 : 4.

Zadnja pot Vidke Bauove

Radeče, 12. junija

Včeraj dopoldne se je vršil v Radečah veličasten pogreb Vidke Bauove, učenke iz I. raz. tukajšnje ljudske šole, ki je v četrtek popoldne, ko se je vračala domov utonila pred očmi svoje součenke Cvelbarjeve Albince. V soboto smo poročali, da bo pogreb na Svibnem nad Radečami, kar pa se je iz tehničnih ozirov opustilo.

Že zgodaj zjutraj je naša deca iz I. a in I. b. razreda odšla pod vodstvom svojih razredničark ge. Pohar Pavčič Dane in gdč. Elice Zupančičeve v eno uro hoda oddaljeno vas Jagnjenico do hiše žalosti, kjer je ležala pokojna Vidka vsa v cvetju na mrtvaškem odru. Okrog pol desete ure je prispel žalni sprevod v Radeče, v župni cerkvi je daroval za pokojnico tukajšnji kaplan g. Jože Pokorn mašo, ki se je je udeležila pod vodstvom svojega učiteljstva vsa tukajšnja osnovnošolska mladina ter mnogo domačinov iz Jagnjenice, Starega dvora, Svibnega in Radeč.

Po deseti uri se je jel pomikati žalni sprevod iz cerkve proti župnemu pokopališču. V znak žalosti in sočustvovanja z nesrečno Bauovo družino so bile zaprte vse trgovine in javni lokali. V spremstvu domače duhovščine, ki je med sprevodom prepevala žalne cerkvene pesmi, osnovnošolska mladina je pa nosila nešteto šopkov vrtnic in belih nageljčkov, so krsto prinesli na pokopališče. Po cerkvenem opravilu, ko so padali prvi kosi grude na krsto, ni ostalo suho menda nobene oko.

Uboga Vida, odšla si v večnost. Tvojo prerano tragično smrt objokujeta Tvoja mamica in atek, sestrice in bratje, objokujejo pa jo tudi vsi otroci tukajšnje ljudske šole z učiteljstvom. Bila si marljiva in dobra učenka. Zato Te bomo le težko pogrešali. Ostala nam boš trajno v lepem spominu! Večna luč Ti naj sveti! Nesrečni Bauovi družini naše iskreno sožalje!

Iz Celja

—c *Sokolski praznik v Celju.* Celjska sokolska župa je priredila v nedeljo 18. župni zlet, ki je po udeležbi in vsebini daleč prekosil vse dosedanje župne zlete. V soboto zvečer je zažgalo Sokolsko društvo Celje-matica na Starem gradu ob pokanju topičev kres, pri katerem je govoril društveni starešina br. Milko Hrašovec, nakar so udeleženci zapeli pesem sokolskih legij. V nedeljo dopoldne so se zbrale v Celju ogromne množice sokolskih pripadnikov iz vsega območja celjske sokolske župe. Ob 10.50 se je pričel na Glaziji ob izredno veliki udeležbi II. obrambni zbor celjske sokolske župe, na katerem sta s tehtnimi in pomembnimi besedami nagovorila zbrano sokolsko armado župni starešina br. Jože Smertnik in župni načelnik br. Tone Grobelnik. Po obrambnem zboru je krenil v mesto, ki je bilo okrašeno z državnimi zastavami, veličasten sprevod, v katerem je korakalo 3336 sokolskih pripadnikov z župnim in neštetimi društvenimi, naraščajskimi in dečjimi prapori ter sokolskima godbama iz Trbovelj in Šmarja pri Jelšah in godbo iz Vranskega. Na ulicah so tvorili tisoči špalir ter burno pozdravljali in obsipali s cvetjem ogromni sprevod, iz katerega so neprestano orili navdušeni vzkliki. Ob 16.15 se je pričel na Glaziji velik javen nastop, na katerem je sodelovalo 2233 pripadnikov vseh oddelkov. Nastopu je prisostvovalo rekordno število okrog 4000 gledalcev in tudi vojaštvo. Občinstvo je po vsaki točki lepega in zanimivega sporeda nagradilo nastopajoče z viharnimi aplavzi. Zvečer se je jela sokolska armada navdušena vračati na svoje domove. Celje je doživelo v nedeljo triumf sokolske misli in sokolskega dela, ki je pokazal, da sokolska sila tudi v območju celjske sokolske župe kljub vsem oviram stalno narašča in koraka od zmage do zmage.

—c *S skednja je padel.* V petek zjutraj je padel 55-letni Alojz Rančigaj, mizarski pomočnik brez posla in stalnega bivališča, z nekega skednja v celjski okolici, na katerem je prenočeval, in si močno poškodoval nogo. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

—c *Brezposelnost.* Pri celjski borzi dela se je od 1. do 10. t. m. na novo prijavilo 47 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 21 oseb, posredovanj je bilo 10, odpotovalo je 23, odpadlo pa 8 oseb. Dne 10. t. m. je ostalo v evidenci 300 brezposelnih (242 moških in 58 žensk) nasproti 294 (236 moškim in 59 ženskam) dne 31. maja. Delo dobi 5 hlapcev, 4 poljski delavci, po 1 krojač, kovač in klepar, 6 dekel, 4 kuharice, 2 natakarici ter po 1 hotelska služkinja in postrežnica.

—c *Krajevna protituberkulozna liga v Celju* opozarja prebivalstvo celjskega sreza, da se izvršujejo brezplačne zdravniške preiskave v protituberkuloznem dispanzerju v Celju še dalje vse leto v smislu zadevnega razglasa. V dispanzerju se ordinira vsak delavnik od 8. do 10. dopoldne, ob torkih in petkih pa tudi od 14. do 15. V interesu vsakega posameznika je, da se čimprej podvrže kontrolni zdravniški preiskavi zaradi event. ugotovitve in pravočasnega zdravljenja jetike in obrambe proti tej bolezni.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 13. junija katoličani: Anton Pad.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Buffalo Bill (Avantgarda)
Kino Sloga: Marija Stuart
Kino Union: Netopir
Kino Šiška: Nesmrtne melodije
Kino Moste: »Caričin ljubimec« in »Tajnosti Charlie Chana«
Produkcija komorne šole ob 18.15 v veliki Filharmonični dvorani

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murnayer, Sv. Petra cesta 78.

Izpod sita

Zdaj pogosto obiskujemo Italijo ob nedeljah in tam nas že dobro poznajo. Celo predobro, vendar nas to ne boli. Pokazali smo, kakšni smo in da drugačni ne moremo biti. Kulturna in evropska merila o turistih nam niso nič mar — v svetu hočemo veljati za Kranjce. Kakšen ugled uživamo, odnosno da ga zdaj sploh več ne uživamo onkraj meje, nas ne skrbi. Onkraj meje so ljudje, ki govore naš jezik in ki jim je naš obisk vselej praznik. Na nas so gledali vsaj v začetku z ljubeznijo in spoštovanjem. Toda ko ni več spoštovanja, tudi ne more biti več ljubezni. Spoštovanja pa ne moremo več pričakovati od njih, ker ga v resnici ne zaslužimo.

Zdaj govore onkraj meje, ko prihajamo ob nedeljah: »Kranjci gredo!« Naglas je na besedi Kranjci. S to besedo je marsikaj povedano. Pred oči jim stopijo prizori, ki so v resnici le kranjski. Zdi se, kakor da so prišli izletniki ob trgatvi na Dolenjsko. Natovorjeni s pletenkami. To je njihova zunanja legitimacija. Nekateri so okajeni že pri prihodu. Seveda pa ne smejo zamuditi še lepe prilike — saj zato so vendar prišli — da pokusijo sloviti chianti. Kako ga pokušajo, je zdaj že svetovno znano. Pomisliti je treba, da v Italiji niso samo slovenski turisti, temveč turisti vsega kulturnega sveta. Naši izletniki zapravljajo javno pred svetom ne le svoj ugled, temveč tudi ugled naše države. Ne pretiravamo, kajti vedenje naših izletnikov je edinstveno.

Kdor ne pozna naših razmer, bi mislil, da pri nas sploh ni vina ter da moramo hoditi pijančevat v Italijo. Naši sosedi pa tudi mislijo, da pri nas sploh ni naprodaj dežnikov, kravat in svile, odnosno da je vse vsaj 300% dražje. Samo po sebi se razume, da izletniki skušajo vtihotapiti vse, kar so kupili v Italiji. Ker so okajeni, tudi zelo radi debatirajo s cariniki. Dokazujejo, da so nesli že v Italijo po 4 dežnike. Cariniki imajo mnogo napornega dela, ki jim ga nalagajo nedeljski izletniki brez vsake potrebe. Zato trpi sam promet na meji. Človek se mora sramovati prizorov na vlaku in na meji.

Iz Škofje Loke

— **Bratje in sestre,** pripravljajte se na župni zlet v Radovljici. Vsakokratni župni zlet je najlepša revija sokolske moči in dela! Vsak Sokol, vsaka Sokolica, vsak prijatelj sokolstva bo določil 19. junij za župni zlet sokolske župe Kranj!

URA

Janez ima uro

— Miha, posodi mi pet kovačev, — pravi prijatelju.

— Čemu ti pa bodo?

— Rad bi navil uro.

— Navil uro: In za to potrebuješ pet kovačev?

— Da, ker imam uro v zastavljalnici.

DNEVNE VESTI

— **Češkoslovaško odlikovanje.** Z češkoslovaškim redom Belega Leva III. stopnje je odlikovan generalštabni major Viktor Bač v Beogradu.

— **Kako kaže sadna letina?** Vedno bolj se pozna, kako veliko škodo je napravila letošnja pozeba na sadnem drevju. Uničeno ali vsaj občutno oškodovano je skoraj vse sadje, razen jabolk, ki pa tudi ta ne kažejo povsod dobro. Poročila iz nekaterih drugih krajev in srezov pa so še slabša. Boljše kaže sadje samo Gornji grad, Dravograd, Kamnik, Maribor levi breg, Slovenj Gradec in Škofja Loka. Hruške so mnogo bolj prizadete. Srednje dober pridelek se obeta samo v srezih Logatec, Ljutomer in Laško. Češnje kažejo srednje, češplje in slive so skoraj povsem uničene prav tako pa tudi breskve in marelice. Orehi so skoraj povsod pozebli. Vse kaže, da bo sadje letos drago. Zato je toliko važnejše, da skušamo ohraniti to, kar nam je pustila ujma.

— **Kontrola vstopnic zaradi državne takse.** Na temelju zakona o državni trošarini je finančni minister izpremenil in izpopolnil čl. 103 taksnega in pristojbinskega pravilnika. Od slej morajo prireditelji opremiti vsako vstopnico in kupon z jasno napisanim datumom prireditve, ki se ne more brez poškodbe vstopnice izpremeniti. Če ima prireditveno podjetje čez dan več prireditev, kakor je recimo pri kinematografih mora lastnik podjetja poleg datuma na vstopnici in kuponu jasno napisati, za katere prireditve po vrsti istega dne je vstopnica s kuponom izdana. V primeru, da ima podjeje poleg običajnih prireditev od časa do časa še druge prireditve, mora prireditelj to na vstopnicah jasno označiti. Pri vhodu v lokal mora prireditelj kupone od vstopnice odtrgati in še istega dne pokazati finančnim kontrolnim organom v svrho kontrole, da-li so kuponi res odtrgani in pravilno označeni. Vsako stalno podjetje mora vedno imeti pri sebi knjigo za nabavo vstopnic (knjigo trebovanja), da jo lahko izroči v pregled finančnim organom. Vse vstopnice mora podjetje nabaviti neposredno pri davčni upravi. Vsak posetnik v lokalu mora imeti vstopnico brez kupona. Samo otroci v spremstvu staršev ali skrbnikov so lahko brez vstopnic, ne morejo pa sedeti na svojih sedežih, temveč v naročju staršev ali skrbnikov. Finančni kontrolni organi bodo kontrolirali podjetja od časa do časa. Vsak posetnik, ki bi ob taki kontroli ne hotel pokazati odnosno izročiti vstopnice se bo smatrat, da je prišel na prireditev brez vstopnice. Rezerviranih sedežev z nižjo vstopnino nego so sosedni sedeži ne sme biti. Vse vstopnice za sedeže enake vrste morajo biti po enakih cenah. Službeni organi, ki opravljajo na prireditvi službo ali kontrolo v kateremkoli pogledu, so lahko brez vstopnic, morajo pa imeti o svoji službeni kontroli uradne legitimacije.

— **Poroka.** Poročil se je g. Jože **Svoljšak** z gdč. Ivanko **Triller** iz Stare Loke, nečakinja Katrce in Antona Primožiča iz znane restavracije »Pri Katrci« pod Rožnikom. Mlademu paru želimo obilo sreče!

— **Glasbena šola Sokola v Novem mestu** priredi v torek 14. t. m. ob 20. uri javno produkcijo v Sokolskem domu. Programi, ki veljajo obenem kot vstopnica, se dobe pol ure pred pričetkom. Vsi prijatelji glasbe vljudno vabljeni!

— **Na Doberdob, Kalvarijo, Oslavije** in Sveto goro poromajo bivši bojevniki in svojci ter sorodniki padlih 9. in 10. julija. Točni potrebni podatki v zadnji sobotni številki našega lista. Celotni stroški din 180 za osebo t. j. železnica, avtobus, prehrana in prenočišče. Prijave sprejema do 20. t. m. Zveza bojevnikov v Ljubljani, Kolodvorska ulica 25.

— **Italijansko-jugoslovenska turistična konferenca.** Iz Gorice poročajo, da je bila v soboto tam italijansko-jugoslovenska konferenca za turistično sodelovanje med obema državama. Več udeležencev konference se je odpeljalo zvečer v Trst, včeraj so pa posetili otok Brioni. Konferenca se bo zaključila v Opatiji. Njen namen je pospešiti razvoj turizma med obema državama.

— **Pojasnilo o banovinski trošarini.** V svrho enotnega postopanja pri uveljavljanju uredbe o banovinskih trošarinah in pravilnika o načinu plačevanja skupnih banovinskih trošarin je finančni minister izdal pojasnilo, ki je v njem med drugim rečeno, da se se proizvodnikom in prodajalcem trošarinskih predmetov skupne banovinske trošarine, ki že imajo potrdilo za proizvodnjo odnosno prodajo trošarinskih predmetov državne trošarine, v bodoče ne bodo izdajala skupna dovoljenja za predmete skupnih banovinskih trošarin, temveč se bodo ti predmeti vpisovali v potrdilo, izdano za predmete državne trošarine. Zasebna potrdila za predmete skupnih banovinskih trošarin se bodo izdajala proizvodnikom in prodajalcem, ki ne proizvajajo odnosno ne prodajajo trošarinskih predmetov državne trošarine. Zasebna potrdila se ne bodo izdajala malim prodajalcem južnega sadja, vendar se morajo pa tudi ti prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole v svrho evidence.

— **Ameriški kralj piva v Dubrovniku.** V Dubrovnik je prispel z jahto ameriški kralj piva Farten, brat znane filmske igralke Dolores del Rio.

— **Slovenci v Ameriki.** V Parkersburgu sta se poročila Regina Tereza Kotnik in dr. Mihael Anton Santer, splošno znani zdravnik v istem kraju. — V Clevelandu sta se pa poročila Josipina Modic in Gregor Vranez. — Vincenca Zupančiča iz Oglesby, ki je odsedel 11 let ječe zaradi umora svoje žene, so hoteli deportirati v Jugoslavijo, pa mu je sodišče to kazen spregledalo. Umrla je v Clevelandu vdova Franca Mahniča in mati Stanka Mahniča. Pokojna je bila doma iz Šmarja in v Ameriko je prišla leta 1913. Dalje so umrli v Clevelandu Katarina Tiller, stara 62 let, Albert Golobič, star 21 let, Janez Žnidaršič, star 69 let, doma iz vasi Podcerkev, fara Stari trg in Martin Butajla, doma iz Žužemberka. Marija Pavlič se je v kuhinji restavracije svojega sina v Clevelandu nenadoma zgrudila in umrla. Stara je bila 75 let, doma je bila od Sv. Lovrenca na Pohorju. V Warenville je umrl Jože Malenšek, star 77 let, doma iz vasi Brod, fara Št. Vid nad Ljubljano. V Springfieldu je umrl Karel Rihtar, star 55 let, doma iz Vrhpolja pri Moravčah. V Milwaukee je umrla Ana Repenšek, stara 65 let, doma iz Nove Štifte.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, nestanovitno vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 31, v Zagrebu in Splitu 29, v Sarajevu 28, v Ljubljani 25.2, v Mariboru 25.1, na Visu in na Rabu 25. Davi je kazal barometer v Ljubljani 757.2, temperatura je znašala 17.

— **Nesreče.** Franja Jančarjeva, žena krojaškega pomočnika iz Dobrunj, je včeraj nabirala jagode, pri tem pa jo je pičil gad v desnico. — Včeraj so morali reševalci na Tržaško cesto, kjer je padel s kolesa 51letni čevljarski pomočnik Franc Lindič in se precej poškodoval. Tretja žrtev nesreče je postal 12-letni posestnikov sin Franc Hribar iz Velikega Gabra, ki ga je konj brcnil v glavo in mu razbil vso sprednjo čeljust. V bolnico so morali prepeljati tudi ključavničarskega sinčka Miloša Bašina iz Ljubljane, ki se je pri sekanju drv nevarno vsekal v levico. — Včeraj popoldne so morali reševalci tudi na vojaško vežbališče, kjer se je ponesrečila neka Marija Gračnerjeva.

— **Dve žrtvi Save.** Včeraj je zahtevala Sava pri Zagrebu dve žrtvi. Med kopanjem sta utonila Stepan Vodopivec in učenec II. razreda ljudske šole Mijo Bauman. Prvi se je kopal na prepovedanem kraju, drugega je pa prijel v vodi krč.

KINO SLOGA, tel. 27-30
Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri
Marija Stuart

Iz Ljubljane

—lj **Plot sredi Aleksandrove ceste.** Davi so postavili po sredi Aleksandrove ceste ob hiši Bat'e, ki so bodo podrli, leseno ograjo; stoji tako daleč od stavbišča zato, da bodo lahko odvažali material. S tem je seveda konec idile ob Magdičevi trgovini (ki se bo tudi izselila) nekoliko bo pa trpel tudi vozni promet. Najbrž tudi ne bo več dovolj prostora za parkiranje avtomobilov. Posebno prijetno okolje se ne obeta sosedni kavarni, zlasti zdaj poleti, ko so kavarniške mize na pločniku.

—lj **Žrebanje nagrad obiskovalcem velesejma.** Obiskovalce letošnjega velesejma opozarjamo, da bo danes ob 17.30 pred paviljonom K žrebanje nagrad pod vodstvom posebne komisije in ob navzočnosti javnega notarja. Krasna darila v vrednosti 75.000 din so razstavljena pred paviljonom K, da jih bodo lahko srečni dobitniki takoj prevzeli.

—lj **Hiša, v kateri straši, pa nihče strahov ne preganja.** V Gregorčičevi ulici je neka velika stanovanjska hiša, v kateri se drobne tatvine poravljajo neprestano že nekaj let. Zdaj izginejo eni stranki drva, drugi spet premog in tretji krompir, ki ga je imela shranjenega v kleti. Lastnica te hiše, neka obče koristna zadruga, ki pa ne skrbi v zadostni meri za »obče korist« svojih stanovalcev, tatvin menda nikoli ne prijavi policiji, saj bi sicer tatu že zdavnaj morali ujeti. Nedavno so se strahovi spravili na podstrešje te hiše in se pri eni stranki preskrbeli z odejami, pri drugi z obleko, pri tretji so samo iztrgali ključavnico in pri četrti poskušali vlomiti v dobro zaklenjene skrinje. Tudi to pot bodo »strahovi« ostali menda skriti, ker si hišni upravitelj, ki je prav lepo nagrajen za svoje upraviteljstvo, ne beli s tatvinami glave. Policija je ustanova, ki išče tatove tisti, ki jim dajejo potuho in jih iz malomarnosti ne prijavljajo oblastvom, pa jim omogočajo, nemoteno delovanje, poleg tega pa pokažejo, da imajo prav malo smisla za »obče korist« svojih bližnjih. Prosimo, napravite red!

—lj **Anton Danilo** bo praznoval 80letnico svojega rojstva z nastopom v popularni operi »Tri mladenke«, v kateri bo pela iz prijaznosti vlogo Hannerl ga. Marica Brumen-Lubejeva. Papa Danilo, ki se ga spominja vse naše gledališko občinstvo izza njegovega delovanja v drami in operi, je naš najstarejši igralec, ki je prebil dolga desetletja v boju in službi za gledališko umetnost, zato bo gotovo ustrežen njegovim prijateljem in častilcem, da ga bodo o priliki njegove obletnice lahko zopet po dolgem času pozdravili na gledališkem odru. Vstopnice se že dobe pri dnevni blagajni v operi.

—lj **Včeraj dopoldne** je bila v opernem gledališču generalka za nocojšnjo operno produkcijo našega drž. konservatorija. Ta produkcija bo pokazala, da lahko pričakujemo v bližnji bodočnosti več novih, mladih, nadarjenih sodelavcev v naši operi, ki razpolagajo že zdaj z zelo lepimi, dobro šolanimi glasovi. Vse vloge, ki so nocoj v rokah naših konservatoristov, so vestno naštudirane in dobro podane, kar je sijajno pokazala včerajšnja generalka. Zato opozarjamo vse ljubitelje glasbe na to produkcijo. Začetek je točno ob 20.30. Vstopnice se že dobe pri dnevni blagajni v operi. Cene znižane — dijaške.

—lj **Državni konservatorij** ima danes dve produkciji in sicer bo prva ob 1/47 v veliki Filharmonični dvorani. Na tej se izvajajo 3 komorna dela skladateljev: Haydn, Škerjanc, Faure. Ob pol 9. uri je v operi produkcija operne šole in njenega plesnega oddelka. Operna šola nastopi z celimi dejanji odnosno posamezni prizori iz raznih oper, plesni oddelek pa pleše nekaj karakterističnih plesnih točk. Pri izvedbi I. dej. Smetanove Prodane neveste nastopi tudi konservatorijski mešani zbor in balet. Vodstvo ima režiser Robert Primožič, muzikalno prof. Jeraj in dr. Švara, plese je naštudiral ing. Golovin, spremljata jih Hrašovčeva in Adamič. Prodaja vstopnic za operno produkcijo je pri dnevni blagajni v operi, cene iste kot pri dijaških predstavah, spored komorne produkcije pa se dobi v knjigarni Gl. Matice za 3 din. Na obe prireditvi vljudno vabimo.

—lj **Opozarjamo na nocojšnji cerkveni koncert** ob 20. uri v Frančiškanski cerkvi. Spored smo že priobčili, javljamo samo še imena sodelavcev: Zlata Gjungjenac, Aleksander Kolacio, Pavel Rančigaj in Ljubljanski komorni kvartet. Izreden spored, priljubljeni slovniti umetniki, velik užitek. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice, od 1/8. ure dalje vrh stopnic pred glavnim vhodom v Frančiškansko cerkev. Začetek točno ob 20. uri.

—lj **Moderne bluze Karaličnik Nebotičnik**

— **Šolska kuhinja Nj. Vel. kraljice Marije** pri državni šoli poliklinični v Ljubljani javlja, da se vlagajo prošnje za prehrano siromašne srednješolske mladine za bodoče šolsko leto 1938/39 do 30. julija t. l. Prošnji je treba priložiti: 1) Imovinski list, s točnimi podatki o zaslužku očeta, oziroma matere, velikost posestva, število nepreskrbljenih in preskrbljenih otrok itd. 2) Prepis šolskega letnega izkaza. 3) Navesti, da li je že dobival hrano v šolski kuhinji, koliko časa in po kakšni ceni. 4) Ali se vozi v šolo, ali stanuje v Ljubljani. Prošnjo mora dijak sam osebno predložiti.

—lj **Sokol II.** bo imel v četrtek 16. t. m. ob 4. uri javni telovadni nastop vseh oddelkov, kateremu sledi narodna zabava s plesom. Vabimo narodno občinstvo k obilnemu posetu, društvo pa bo postreglo kar najbolje. Obenem boste videli naš dom. Vstopnina din 3.

—lj **Slovenska scena mladih** bo gostovala jutri dne 14. t. m. ob pol 9. zvečer v dvorani kina Moste. Mladi igralci bodo vprizorili Mrakovo himnično dramo »Čajkovski«, v kateri avtor kaže tragično življenje in smrt velikega ruskega skladatelja. S tem delom je Slovenska scena mladih gostovala že v Celju, Škofji Loki, na Vrhniki, v Kamniku, Domžalah.

—lj **Belci so belci.** V Ljubljani imamo nekaj lepih belcev, ki radi vozijo, kar jim gospodar ukaže, radi pa tudi nosijo tovor, naj bo živ ali mrtev, tak ali tak. Zaslužek je zaslužek, s misli gospodar ljubljanskih belcev, samo da jih zdaj vpreže le proti dobremu zaslužku, drugič zopet jih da na razpolago brezplačno. A belci ostanejo belci in njim je vseeno, koga vlečejo ali koga nosijo. Tudi poglavje belcev spada med naše tipično slovenske znamenitosti in posebnosti.

—lj **Obupal je nad življenjem.** 55-letnega pekovskega pomočnika Pavla Sajeta iz Trbovelj, so pogrešali že več dni, včeraj pa so ga našli v njegovi sobi v stanovanju Ulica na Grad štev. 9, obešenega. Mož je bil že nekaj časa brez posla, vendar se zdi, da ga ni pognala v smrt beda, ker je imel pri sebi hranilno knjižico z nekaj tisočaki. Baje mu je šlo na živce pričevanje proti nekemu pekovskemu mojstru, pri katerem je bil svoj čas zaposlen. Pričevanje menda ni bilo v redu in ga je pekla vest. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Odkritje spomenika Emilu Adamiču

Ljubljana, 13. junija

V soboto 11. t. m. je Glasbena Matica ljubljanska odkrila spomenik prerano umrlemu skladatelju Emilu Adamiču. Pijetetna svečanost je bila združena s koncertom Adamičevih skladb, ki so jih peli zbori, včlanjeni v Hubadovi župi JPS. Sodelovala je tudi godba »Sloge« pod vodstvom g. Svetla, ki je zaigrala kot uvod v svečanost Smetanovo »Slavnostno predigro«. Koliko bolj učinkovita bi bila kratka fanfara mesto nerodne in monotone priredbe simfonične skladbe za godbo na pihala. Ostanimo kar pri Smetani: fanfara iz ouverture k operi Libuša je pri Čehih močno priljubljena, slišite jo pri vsaki slavnosti.

Spomenik je v imenu Glasbene Matice odkril g. dr. Vl. Ravnihar, nakar so sledili govori, polaganje vencev in poklonitev zastav. Koncert sam so otvorili združeni pevski zbori s spremljevanjem godbe »Sloge« pod vodstvom g. Venturinija z »Molitvijo. Dekliški zbor druge meščanske šole (M. Laharnarjeva), druženi zbori Edinost, Lipa, Količevo (R. Božič), Bežigrajsko pevsko društvo (J. Godec), Delavsko glasbeno društvo (A. Vrečko), Glasbena Matica ljubljanska (M. Polič), Sava (F. Venturini) in Ljubljanski Zvon (D. Matul) so odpeli pester spored Adamičevih mladinskih, moških in mešanih zborov — komaj drobec ogromne zapuščine pokojnika — z iskreno prizadevnostjo podati kljub neugodni akustiki vse skladbe čim boljše in tako povzdigniti svečanost.

— In to je bilo tudi krvavo potrebno, saj je bilo občinstva manj kot pa izvajalcev. Ta dezinteresiranost širših plasti prebivalstva na naši kulturi je več kot simptomatična — karambol dveh kolesarjev ali rokoborba med pijancem in policajem bi vzbudila mnogo več zanimanja kot pa počastitev spomina enega naših najbolj popularnih skladateljev.

Fr. Šturm

Pretresljiva rodbinska tragedija

Ljubosumen mož prerezal z britvijo vrat hčerkici, ženi in sebi

Ribnica, 13. junija

Mala vas Hrvača, oddaljena komaj pol kilometra od Ribnice, je bila v soboto zvečer pozorišče strašne družinske tragedije, ki je zahtevala dve človeški življenji, tretja žrtev pa leži v Leoništču v Ljubljani.

30-letni Ivan Žumer iz Spodnjega Bernika se je pred 10 leti poročil z 2 leti mlajšo Frančiško, s katero je prva leta živel v srečnem zakonu. Rodila se jima je hčerkica Darinka, ki je bila stara 5 let. Žumer je bil po poklicu mehanik in šofer, a ker ni dobil prave zaposlitve, je bil za skladiščnika, pred leti pa sta z ženo v Maistrovi ulici odprla mlekarno.

Zadnje čase pa se je razmerje med zakoncema zelo poslabšalo. Vzrok je bila moževa brezmejna ljubosumnost. Večkrat je pretepal ženo in ji zagrozil, da jo bo ubil, neprestano mu je tudi morala dajati denar. V maju je spet prirogovilil nekega dne domov in začel pretepati ženo, obenem pa ji je zagrozil, da bo zaklal njo in otroka. Žena se je naveličala takega življenja in je možu ušla, obenem pa ga je ovadila policiji. Dne 22. maja je policija Ivana Žumra aretirala in ga zaradi nevarne grožnje izročila sodišču. Na sodišču stvari niso vzeli tako resno in so Žumra kmalu izpustili.

Medtem pa je žena 25. maja pri nekem ljubljanskem odvetniku vložila tožbo za ločitev zakona, v kateri navaja, da ji je življenje z možem neznosno, da jo stalno pretepa in ji grozi s smrtjo. Malo Darinkico pa je odpeljala k svoji materi v Hrvačo pri Ribnici. To je izbilo sodu dno. Že poprej razburljivi mož je postajal še neznosnejši in neprestano je grozil ženi, zahtevajoč, naj mu vrne hčerko. Ker pa vse to ni nič pomagalo, je v njem dozorel strašen naklep, ki ga je v soboto zvečer tudi izvršil.

V soboto se je namreč žena z bratom v avtomobilu pripeljala v Hrvačo, kmalu za njo pa se je z vlakom pripeljal v Ribnico mož in odšel peš v Hrvačo. Stopil je v hišo in takoj je nastal med zakoncema prepir. Nenadoma pa je Ivan skočil k vratom in jih zaklenil. Še predno se je žena zavedla, kaj se godi, je potegnil iz žepa ostro britev in prerezal vrat najprej hčerkici, potem ženi, naposled pa še sebi. Ko so prihiteli domači na pomoč, so našli vse tri v mlaki krvi. Mož je bil že mrtev, žena in hčerkica pa še živi. Obe so naglo prepeljali k bližnjemu zdravniku dr. Oražmu v Ribnico. Darinka je že med prevozom umrla, dočim je ženi, ki je sicer tudi nevarno ranjena, zdravnik nudil prvo pomoč in odredil takojšen prevoz v bolnico. Iz bolnice so Žumrovo na njeno lastno željo prepeljali v Leoništče, od koder nam poročajo, da je njeno stanje razmeroma povoljno.

Truplo pokojnega Žumra in njegove hčerkice so prepeljali v bližnjo mrtvašnico in ju bodo danes popoldne pokopali. Strašna tragedija je vzbudila v Hrvači, Ribnici in vsej bližnji okolici veliko razburjenje in sočutje z bridko prizadeto Žumrovo ženo.

V smrt zaradi nesrečne ljubezni

Mirna, 12. junija

Anton Lamovšek, 23 letni mladenič, doma iz Dola pri Litiji, se je do ušes zaljubil v Karlino Klančar, mlado dekle z Raven blizu Mirne. Karlina pa mu ni vračala ljubezni, ker ga ni marala. To je fanta silno žalostilo, da ni imel nikjer obstanka. Sklenil je na tihem končati si življenje. Svoj sklep je tudi izvršil. Najprej je precej popival po gostilnah, zvečer pa je še prišel h Klančarjevim po slovo. V globoki duševni razdvojenosti je potožil svoje gorje Karlini Klančarjevi, ki se ji je sicer zelo smilil in bi mu tudi rada pomagala, če bi mu mogla. Tolažila ga je, češ, da bo že boljše, ni pa niti slutila na kaj je pripravljen nesrečni Lamovšek. Slednjič je navidez pomirjen dejal, da pojde k obmejni straži, da ji ne bo več pisal itd. In odšel je iz Klančarjeve hiše.

Komaj kakih sto korakov od hiše pa se je nesrečni Lamovšek zastrupil s strihninom. V smrtnih bolečinah je zaklical na pomoč. Prihiteli so ljudje. Bilo pa je že prepozno. Fant je bil že v zadnjih zdihljajih in je v naslednjem trenutku umrl v silnih mukah.

Anton Lamovšek je bil na dobrem glasu. Naj mu bo zemlja lahka. Žalujočim svojcem naše sožalje!

Z ukradenim avtom jo je povozil

Maribor, 13. junija

Davi okrog 4. se je pred Korenovo gostilno v Košakih pripetila usodna avtomobilska nesreča, ki je zahtevala človeško življenje. Na delo v Hutterjevo tekstilno tvornico je hitela slikarjeva soproga Marija Wellerjeva, stanujoča v Praprotnikovi ulici 21 v Košakih. Ko je po Aleksandrovi cesti korakala proti Mariboru, je privozil iz mesta v divjem diru neki avtomobilist ter se tako zaletel v Wellerjevo, da je obležala nezavestna v mlaki krvi.

Avtomobilist se je po nesreči takoj ustavil, prihitelo je tudi nekaj ljudi, ki so skušali pomagati nesrečni Wellerjevi. Ker je v njej še tlela iskrica življenja, so naglo obvestili reševalce. Ti so jo prepeljali v bolnico, kjer pa je takoj po prevozu podlegla hudim notranjim poškodbam.

Brezobzirni avtomobilist je bil neki poljski državljan, ki je malo poprej avtomobil ukradel izpred kolodvora in se hotel z njim najbrž odpeljati proti državni meji. Avtomobil je last tovarnarja Woschnagga iz Šoštanja in ga je Poljak odpeljal v hipu, ko se je šofer za trenutek odstranil. Ker je bil Poljak precej pijan in je vozil brezobzirno, je podrl Wellerjevo. Moža je policija aretirala in izročila sodišču, kjer se bo moral zagovarjati zaradi dveh deliktov: tatvine avtomobila in smrtne poškodbe človeka na ulici.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri

Ponedeljek, 13. junija: zaprto
Torek, 14. junija: zaprto
Sreda, 15. junija: Lopovščine. Red Sreda
Četrtek, 16. junija: zaprto. (Gostovanje v Murski Soboti. Sneguljčica in Pokojnik)

★

Gostovanje naše drame v Murski Soboti. V sredo 15. t. m. gostuje del dramskega ansambla, ki ni zaposlen v »Lopovščinah« v Murski Soboti s predstavo Gogoljeve komedije »Ženitev«. Na praznik v četrtek 16. t. m. bodo vprizorili popoldne mladinsko igro »Sneguljčica« v novih stihih Pavla Golie, zvečer pa Nušičevega »Pokojnika«.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 13. junija: Operna produkcija gojencev državnega konservatorija. Izven. Cene od 16 do 2 din
Torek, 14. junija: La Boheme. Gostuje ga. Zlata Gjungjenac. Premierski abonma.
Sreda, 15. junija: Gioconda. Red Četrtek
Četrtek, 16. junija: Pri treh mladenkah. Izven. Nastop Antona Danila ob njegovi 80 letnici. Znižane cene od 30 din navzdol
Petek, 17. junija: zaprto
Sobota, 18. junija: Gioconda. Red A

★

Opozarjamo na gostovanje ge. Zlate Gjungjenac, ki se bo vršilo v torek 14. t. m. in bo zadnje v tekoči sezoni. Pela bo partijo Mimi v Puccinijevi operi **»La Boheme«.** Občinstvo bo gotovo z veseljem pozdravilo priliko, da bo slišalo to priljubljeno umetnico v enih izmed njenih najodličnejših kreacij. Ga. Gjungjenčeva, ki je gostovala z ostalim ansamblom beograjske opere pred nedavnim časom v Sarajevu, je žela s svojimi nastopi navdušeno odobravanje občinstva ter dosegla zopet zavidanja vredne uspehe. Predstava bo za premierski abonma.

Iz Rajhenburga

— **Nečista voda potoka Brestanice.** Že nekaj časa se opaža, da je voda v Brestanici silno nečista, včasih kar črna in ni niti uporabna za napajanje živine. V njej pere rudnik premog. Naprošamo oblast, da skuša v bodoče to preprečiti, zlasti sedaj, ko se bližamo kopalni sezoni in ko stojimo na pragu tujsko-prometne sezone.

GRDOBIJA

— Rokavico ti je zalučal v obraz, praviš?

— Da, in pri tem je še pozabil potegniti jo z roke.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklici, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

SOLIDEN TRGOVEC

sprejme v svojo dobro vpeljano trgovino v podzalogo moko, sploh vse mlevske izdelke. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Vsestransko pošten«. 1668

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Nebotičnika«.

IZDELUJEM MIZE

vsakovrstne stole ter renoviram popravo najceneje. Breg 14. 1684

NAJBOLJŠI NAKUP

oblek, perila, vetrnih suknjičev itd. za vsakogar nudi
PRESKER,
Sv. Petra cesta 14

KLIŠEJE
(NO)
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV PETRA NASIP 23

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

NAJBOLJŠI TRBOVELJSKI

premog
brez prahu
KOKS, SUHA DRVA
I. POGAČNIK
Bohoričeva 5 — Telefon 20-59
24. L.

SVEŽE ČESNJE

trde, I.a, kg Din 5.— franko voznina razpošilja v košarah po 45 kg po povzetju G. Drechsler, Tuzla. 1683

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA
KNAFLJEVA 5
IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN
PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

DOPISI

Neuspeh v življenju?

Obrnite se na grafologa
KARMAHA,
ki se odlikuje posebno z analizo človeškega značaja, dela na strogo znanstveni bazi grafologije in daje vsakemu za nastopajoče dogodke pismene nasvete, ki vam bodo koristili vse vaše bodoče življenje. Obiske sprejema v Ljubljani v hotelu »Soča«, Sv. Petra c. vsak dan od 9—12 dop. in od 14—19 pop. Odgovarja tudi na došlo korespondenco. V Ljubljani ostane do 17. t.m.

Veličastna sokolska manifestacija v Ljubljani

XVII. zlet župe Ljubljana — Lepa javna telovadba — Impozanten sokolski sprevod

Ljubljana, 13. junija

Po veličastni poklonitveni manifestaciji prvemu Sokolu blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju na Rakeku in II. obrambnem zboru ljubljanske župe, se je uvrstil včeraj v vrsto novih sokolskih zmag — XVII župni zlet, ki se je pretvoril v mogočno manifestacijo nezlomljive Tyrševe sokolske misli. Ponovno moramo ugotoviti, da je Ljubljana včeraj ja.no in odločno pri zmagovitem sokolskem pohodu pokazala svoje jugoslovensko sokolske srce. Naša bela Ljubljana, zibelka vsega jugoslovenskega sokolstva, bo ostala sokolska in jugoslovenska.

Že v zgodnjih jutranjih urah so se zgrinjale množice telovadcev in telovadk, stasitih naraščajnikov in naraščajnic in naše ljubke dece na okrašeno letno telovadišče ljubljanskega Sokola v Tivoliju, kjer so se pričele ob 8. skušnje za popoldanski javni nastop. Tudi skušnjam je prisostvovalo veliko gledalcev ki so navdušeno pozdravljali nastopajoče oddelke Po skušnjah, ki so potekle gladko in bile končane kmalu po 10. je bil najprej pregled slavnostnih krojev članstva za udeležbo na X. vsesokolskem zletu v Pragi, nakar se je sokolska vojska pričela uvrščati za

ZMAGOVIT POHOD PO LJUBLJANI

župni strokovni odbor je v kratkem času razvrstil posamezne oddelke, nakar se je pričel ob 11.20 sprevod ki je krenil s telovadišča mimo velesejma po Gosposvetski cesti, Tavčarjevi, Miklošičevi, Marijinem trgu, Wolfovi, Kongresnem trgu, Šelenburgovi, Aleksandrovi in Bleiweisovi do Narodnega doma, kjer je bil razhod. Na čelu sprevoda je korakal br. župni načelnik **Franjo Lubej** s člani strokovnega odbora in župne uprave, sledil je ljubljanski župni in beograjski župni prapor s častnim spremstvom, nato 28 članskih in 6 naraščajskih praporov, godba dravske divizije, zastopniki mariborske, beograjske in zagrebške župe, tem je sledila dolga kolona naraščajnikov v slavnostnih telovadnih krojih, dečki, naraščajnice v slavnostnem in telovadnem kroju, deklice, članice v slavnostnih krojih in telovadnih oddelkih, godba Sokola I Tabor, nato pa članstvo v slavnostnem kroju. Sprevod je zaključil župni jedni odsek s praporom. V sprevodu je bilo **2.149 sokolskih pripadnikov v kroju.** Župni strokovni odbor je namreč sklenil, da se sprevoda udeleži pripadništvo samo v kroju, ako pa bi sodelovalo še vse članstvo v meščanski obleki z znakom, bi število udeležencev sprevoda znašalo mnogo nad 6.000. Po vseh ulicah, koder je šel sprevod, so goste množice narodnega občinstva tvorile špalir in burno pozdravljale prerojene sokolske legije in jih obsule s cvetjem. Sokolstvo je navdušeno odzdravljalo in zanosno prepevalo sokolske in narodne pesmi.

POZDRAV SOKOLSKEMU KRALJU

Pred pohodom sokolske množice po ljubljanskih ulicah je stopil na načelniško tribuno pred mikrofon nam. župnega staroste **br. inž. Lado Bevc,** ki je prečital nastopne pozdravne brzojavke:

Nj. Vel. kralju Petru II Beograd.

Na XVII. zletu zbrano članstvo, naraščaj in deca Sokolske župe Ljubljana pošilja Vašemu Veličanstvu in kraljevskemu domu bratske pozdrave in zagotovilo brezmejne vdanosti in zvestobe. Zdravo!

Pozdravne brzojavke so bile odposlane tudi ministru vojske in mornarice generalu Mariću, Savezu SKJ, župi Beograd, I. nam. staroste SSKJ br. Ganglu v Prago in župnemu starosti br. dr. Pipenbacherju, ki se mudi kot ministrski odposlanec pri maturi v Murski Soboti. Vse brzojavke so bile z navdušenjem sprejete.

JAVNA TELOVADBA NA ZLETIŠČU

Popoldne ob 15. se je zbrala na zletišču množica nad 5000 oseb, da prisostvuje župni javni telovadbi, ki sta jo vzorno vodila **br. Lubej** in **s. Vazazova.** Vrli Vičani so prišli v impozantnem številu nad 300 z godbo Sokola I Tabor navdušeno pozdravljeni doma in po ljubljanskih ulicah. Zletnemu nastopu so prisostvovali zastopnik ministra vojske in mornarice **major Arandjelović,** novi divizijonar **general Lukić,** komandant 40. pešpolka **polkovnik Mašić** z večjim številom častnikov, češkoslovaški konzul **inž. Mjňovsky,** podžupan **br. dr. Vladimir Ravnihar,** zastopnik Saveza SKJ **br. Jeras,** zastopnik župe Beograd **br. Milislav Pavlović,** župe Maribor **br. Kranjc,** župe Zagreb **br. Heumer,** narodni poslanci **br. dr. Fux, Rajko Turk, Milan Mravlje** in **Stanko Lenarčič.** V velikem številu so prisostvovali nastopu tudi vojaki ljubljanske posadke, ki so prirejali nastopajočim oddelkom navdušene ovacije.

Ob napovedani uri so prikorakali na zletišče ob zvokih sokolske koračnice dečki (438), ki so med igranjem državne himne najprej izkazali čast državni zastavi, ki se je dvigala na visok jambor, potem pa so skladno in strumno opravili župne proste vaje s palicami. Občinstvo je priredilo dečkom prisrčne ovacije. Odlično so nato uspele hkratne vaje članic in naraščajnic na petih visokih gredeh, nato proste vaje deklic (441), ki so lepo uspele, potem pa je sledila balkanska štafeta župi Beograd in Ljubljana, dočim se je župa Zagreb opravičila, ker je imela sama župne tekme v prostih panogah. Na progi 800×400×200×100 m je zmagala vrsta ljubljanske župe v času 3 min. 38 sek., dočim je dosegla vrsta beograjske župe čas 3 min. 51 sek. Deset vrst članstva in naraščajnic je nato nastopilo pri orodni telovadbi na vseh glavnih orodjih, nakar je sledil skupen nastop moškega in ženskega naraščaja (643) s praškimi prostimi vajami. Izvedba, kritje, skladnost so bili odlični. Manifestacije občinstva nepopisne. Pri izmenskem teku 4×100 m je nastopilo 6 vrst in je zmagala vrsta Sokola I Tabor v času 47 sek, sledile so vrste Ljubljanskega Sokola, Ljubljana III, Dol. Logatec, Sokol I in Rakek. Veliko pozornost sta vzbudili vrsti članic na dvovišinski bradlji in vzorna vrsta članov na drogu. Na dvovišinski bradlji so nastopile članice, ki se pripravljajo za mednarodno tekmo v Pragi in so za svoje odlično izvedene vaje žele navdušeno pohvalo, prav tako, tudi vrsta članov na drogu, ki je s svojimi vratolomnimi vajami zadivila občinstvo. Višek nastopa so bile praške proste vaje članov in članic 496, ki so jih izvedle strumno in skladno med viharnimi ovacijami občinstva. Ko so odhajali s telovadišča so zapeli »Pesem sokolskih legij« in je z njimi pela vsa množica. Na govorniški oder je stopil nato nam. župnega staroste **br. inž. Lado Bevc,** ki je imel pomemben govor na zbrano sokolsko vojsko in občinstvo. Med drugim je omenil pietetno svečanost na Rakeku in II. obrambni zbor, današnji župni zlet in X. vsesokolski zlet v Pragi, kamor se bo zbrala slovanska sokolska vojska iz severa in juga. Svojemu vrhovnemu starešini je v imenu sokolstva obljubil neomajno vdanost in zvestobo: **hočemo močno in enotno, v sokolskem duhu prerojeno Jugoslavijo. Naše obrambno geslo je: Jugoslavija, Jugoslavija in samo Jugoslavija.** Govor br. inž. Bevca je bil sprejet z viharnim odobravanjem, nakar so uspel zletni nastop zaključili člani jezdnega odseka z raznimi vajami v jahanju itd. Ob zvokih državne himne je bila spuščena zastava in zaključen župni zlet, kot uvod v proslavo 20-letnice obstoja Jugoslavije.

—at.

Najstarejša rodbina sveta

2.500 let star rodovnik — Konfucijevega potomca bi radi Japonci posadili na kitajski prestol

Kung-Teh Čoeng ,direktni Konfucijev potomec, je najstarejši plemič sveta. Rojen je bil pred 18 leti, predlanskim se je pa oženil. On in njegov oče tvorita 77. 78. pokolenje Konfucijevega rodu. Svojo mladost je preživel v očetovi hiši ,marljivo učeč se modrosti kitajskih klasikov. Njegova žena je iz stare pekinške rodbine. Japonci bi ga radi imeli za kitajskega cesarja.

Kralji iz starega Egipta snivajo večni sen pod najmogočnejšimi spomeniki svoje dobe, pod znamenitimi piramidami, nad Napoleonovim grobom stoji katoliška cerkev. Dan za dnem romajo tisoči ljudi na zadnje domovanje teh in drugih slavnih mož, ki so jim hvaležni narodi postavili krasne spomenike, na grob kitajskega velikega moža pa hodi malo ljudi, ker malokdo ve, kje je pokopan. V mestecu Kufu v pokrajini Šantung počivajo v malem svetišču zemski ostanki moža, ki pomeni za Kitajsko preteklost in sedanjost kitajskega modrijana Kon-fu-tse. V Evropi ga poznamo pod imenom Konfucij.

Konfucijev kip

Tu leži Konfucij pokopan že 2500 let. V mestecu Kufu žive še njegovi potomci, rodbina, ki se lahko pobaha z najstarejšim rodovnikom na svetu. Konfucij je živel pred 2.500 leti in tako daleč nazaj sega njegov rod. Podatki o njegovem rodu so točno zabeleženi in veljajo za verjetne. Okolnosti, v katerih se je rodil 22. oktobra 551 pred Kristusom Konfucij, so mogoče samo na Kitajskem. Njegov oče Šu-Liang-ho je imel devet hčera in enega sina. Ta sin je bil pa pohabljenec. Po kitajskem običaju je imel mož pravico zapustiti ženo, ki mu ni rodila sina odnosno zdravega sina in vzeti si drugo ženo. Rodbina Yen, kjer je upal 50-letni Liang-ho najti svojo drugo ženo, je imela tri hčere. Starejši dve sta ga odklonili, najmlajša je pa privolila v možitev z njim. Potem je pa postala mati moža, ki slavnejšega kitajski narod ne pozna.

Konfucij je bil verski mislec in državnik, toda šele ko mu je bilo 50 let, ga je poklical knez njegovega rojstnega kraja na najvišje mesto v upravi države. Postal je celo pravosodni minister, toda kmalu je padel v nemilost. Tako je preživel 13 let in v tem času je napisal svoja najslavnejša dela. Na prvem mestu je »Sveto pismo« ki pa ne samo da nima s krščanskim nič skupnega, temveč sploh ne govori mnogo o verskih zadevah, marveč o kitajski umetnosti in književnosti, ki jo je Konfucij dobro poznal.

V kolikor sploh omenja boga, ga ne negira. Priznava tudi nadnaravni svet, toda na čelo posvetne države postavlja vladarja kot simbol božanstva. Njemu in državi mora vsakdo služiti. V splošnem se je Konfucijev nauk na Kitajskem obnesel. Imel je nekaj pozitivnih rezultatov. S svojim pojmovanjem neodgovornosti osebe predstavnika države, se približuje Konfucij idejam sedanjih totalitarnih držav.

Brzojavni drog povzročil spor

V Ameriki se bije srdit boj za brzojavni drog. Prvotno je stal ta drog na vrtu hišice stare gospe v New Jerseyu. Takoj v začetku je gospa protestirala, češ, da ji brzojavni drog kazi vrt, toda njeni protesti niso nič zalegli. Brzojavni drog pa je gnil in poštna uprava je sklenila nadomestiti ga z železnim. Lastnica hišice in vrta Burnabyjeva je mirno gledala, kako so brzojavni drog odkopavali. Ko so prinesli naslednjega dne delavci železen drog, so v svoje veliko začudenje opazili, da je postavila ženica v izkopano jamo svojo posteljo. Ležala je na nji, nad seboj je imela razpet šotor za primer dežja in odločno se je uprla, da bi jamo zapustila. Delavci niso mogli postaviti železnega droga in odšli so na pošto vprašat, kaj naj store.

Že dober mesec čaka poštna uprava, kdaj bo Burnabyjeva izpraznila jamo. Zakon namreč ne dovoljuje pregnati jo nasilno z njenega zemljišča. Poštna uprava upa, da se bo trma energične žene unesla. Delavci pa čakajo in poštna uprava jih mora plačevati.

Zdravilo proti tuberkulozi

Lek proti tuberkulozi še ni odkrit, čeprav ga neprestano iščejo. Zdaj pa vse kaže, da so prišli biologi na pravo pot. V poskusnem zdravstvenem zavodu v Frankfurtu n/M. je prof. Prigge preizkušal na morskih prašičkih vpliv različnih snovi, ki so jih priporočali doslej zdravniki kot sredstva proti tuberkulozi. Okužil je več sto morskih prašičkov s tuberkulozo, potem jih je pa lečil s poedinimi preparati. In ugotovil je, da spojine zlata sploh ne učinkujejo na tuberkulozo, čeprav so jih mnogi zdravniki tako hvalili in priporočali. Dobil je nasprotno vtis, da se je z zlatimi preparati tuberkuloza morskih prašičkov še poslabšala.

Nasprotno pa še vse kaže, da nekatere mastne kisline podpirajo naravno lečenje. To velja zlasti za chaulmoogrovo kislino. To je višja nenasičena kislina iz vrst ogljikovodika cyklopentana. Svoje ime je dobila od olja chaulmoogra, v katerem ga nahajamo. Pridobiva se tudi iz semena rastline chydnocartes. Zdravniki se zanimajo za to kislino že več let in sicer od kar se je o nji razširila vest, da je mogoče z njo vsaj deloma lečiti gobavost. Poskusi prof. Priggea potrjujejo domnevo, da morejo nekatere spojine te kisline služiti za kemično zdravilo proti tuberkulozi. Povsem gotovo to še ni, kajti poskusi na živalih ne morejo veljati za dokaz, v kolikor gre za človeka.

Kri in plavanje

Človeška kri je silno zanimiva tekočina. Vsi njeni sestavni deli so podvrženi izvestnim izpremembam in sicer stalnim. Če prekoračijo te izpremembe določene meje, pomeni to bolezen. Razen krvnih bolezni kot takih reagira kri na vsako bolezen v telesu in sicer včasih tako svojevrstno, da se s pomočjo teh izpremememb potrdi skupaj z drugimi pojavi diagnoza bolezni. Učenjaki še ne poznajo dolgo izpremememb; ni še dolgo tega, ko je postala kri kazalo zdravja. Izpremembe se poznajo zlasti na rdečih in belih krvnih telescih. Že s tem, da se človek naje, se izpremeni razmerje belih krvnih telesc. Tudi v sportu se kri znatno izpreminja.

Dunajski zdravnik Kellner je proučeval te izpremembe na plavačih. Izbral si je plavače, ki so trenirali redno in ugotovil je, kako se izpreminja število in moč belih krvnih telesc pri plavalnih tekmah. Ponovne poskušnje so pokazale, da se pri plavanju število belih krvnih telesc znatno poveča. V eni uri počitka se pa vrne normalno razmerje. Poveča se pa samo število gotove vrste belih krvnih telesc. Zanimivo bi bilo proučiti te izpremembe pri poedinih vrstah plavanja in na istem človeku. Najbrž bi se pokazalo, da učinkuje do gotove meje plavanje na telo blagodejno. Če pa to mejo prekoračimo, se pojavijo izpremembe bolezenskega značaja.

Mačke zvone

V francoskem mestu Grenoble imajo velike križe in težave z mačkami. Znano je, da so mačke hude sovražnice ptic in da rade preže zlasti na ptice pevke. V Grenoblu so jih pokončale toliko, da bi bile kmalu izginile če bi mestna uprava ne bila pravočasno zajezila njihove krvoločnosti. Lastniki mačk so dobili namreč strogo odredbo, s katero je bila odstranjena nevarnost popolnega iztrebljenja ptic pevk.

Vsaka mačka v Grenoblu mora zdaj nositi zvonček za vratom. Mestna uprava računa s tem, da bodo ptice tako pravočasno opozorjene na nevarnost in da bodo lahko mačkam ušle, če jih bodo zalezovale. Grenoble je menda edino mesto na svetu, kjer zvone mačke.

Iz Maribora

— *Okrožni sokolski zlet na Teznem.* V nedeljo so se na Teznem pri Mariboru zbrali Sokoli pohorskega sokolskega okrožja na okrožnem zletu. Njim na čast so vihrale številne državne trobojnice. Po povorki je sledil strumen telovadni nastop, ki je pokazal lepo skladnost vseh sokolskih edinic. Prireditev je nadvse lepo uspela.

— *Vojaški razglas.* Razpisani so natečaji za sprejem gojencev v naslednje vojaške šole: Nižja vojna akademija v Beogradu. Pogoji starost 18 do 22 let, dovršena srednja šola z višjim tečajnim izpitom; rok za vlaganje prošenj 5. september 1938. Pomorska vojna akademija v Dubrovniku. Pogoji: starost 17 do 20 let, dovršena srednja šola z višjim tečajnim izpitom; rok za vlaganje prošenj 15. september 1938. Vsi oficirska šola v Šabcu. Pogoji: starost 18 do 21 let, dovršena osnovna šola; rok za vlaganej prošenj 15. september 1938. Vsi ostali natančnejši pogoji so razvidni na mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg 11.

— *Natečaj za kraljev spomenik v Mariboru.* Odbor za počastitev spomina blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja v Mariboru razpisuje natečaj za spomenik kralju Aleksandru I. in za regulacijo Trga svobode v Mariboru. Podrobne informacije in pripomočki so interesentom na razpolago pri mestnem gradbenem uradu v Mariboru, kjer je za pripomočke založiti vsoto 50 din.

— *Gostovanja mariborskega gledališča.* Narodno gledališče v Mariboru gostuje z duhovito in izredno zabavno komedijo »Dva tucata rdečih rož« v naslednjih krajih: v ponedeljek 13. junija ob 20. v Ormožu, torek 14. junija v Dolnji Lendavi, v sredo 15 junija na Pobrežju v Renčljevi dvorani, v četrtek 16. junija v Radečah pri Zidanem mostu, v soboto 18. junija v Dravogradu in v nedeljo 19. junija v Rajhenburgu.

— *Sprejemni izpiti na realni gimnaziji.* Na državni realni gimnaziji v Mariboru bo sprejemni izpit za prvi razred 24 junija ob 8. uri. Prošnje se sprejemajo od 20. do 23. t. m. Priložiti je treba rojstni list in izpričevalo o dovršeni ljudski šoli.

— *Od doma je pobegnil* že pred dnevi 14 letni sin artistinje Alfred Jesenko S seboj je odnesel raznega perila in dragocenosti, kar je prodal, da je dobil denar za potovanje. Doslej so pojavedbe za mladim pustolovcem ostale brez uspeha.

— *Baletni večer v gledališču.* V ponedeljek in torek sta zadnji dve predstavi v tej sezoni. Obakrat nastopi znana zagrebška baletna skupina gospe Goritz-Paveličeve. Veljajo dramske cene in dramski bloki.

— *Pri Abrahamu.* V petek je slavil 50 letnico rojstva restavrater na glavnem kolodvoru v Mariboru g. Alojz Majcen. Jubilantu, ki je odličen strokovnjak v našem gostinstvu, tudi naše iskrene čestitke!

— *Škropljenje cest v okolici.* Dočim so mestne ulice še dosti redno škropljene, vlada v okolici v tem pogledu izredna malomarnost. Na cestah v mariborski okolici se dvigajo za vsakim vozilom oblaki prahu, ki ogrožajo ljudem zdravje in življenje. Menda najbolj je zanemarjena Ptujska cesta, ob kateri so hiše kar na debelo obložene s prahom.

— *Tabor gozdovnikov.* Med binkoštnimi prazniki so mariborski gozdovniki taborili v gozdu med Bistrico in Limbušem. Prijetnemu taborenju in igram so se pridružili tudi naši Sokoli, ki so letovali na Pohorju.

— *Nova cerkev v Mariboru.* V magdalenskem mestnem okraju bodo pričeli graditi novo cerkev. Na Telovo bo mariborski škof dr. Tomažič blagoslovil temeljni kamen te cerkve.

— *Krožna vožnja »Okoli Pohorja«,* ki jo priredi Putnik v nedeljo, dne 19. junija, bo nudila udeležencem izredne užitke, zato se takoj prijavite.

— *Cene kruha se ne bodo zvišale.* Ker se je v zadnjem času zopet dvignila cena moki, je mariborsko Združenje pekovskih mojstrov sklicalo za četrtek zvečer zborovanje. Sestanek, ki ga je vodil predsednik g. Jakob Koren, je bil zelo dobro obiskan. Mariborski peki se odločno protivijo špekulativnemu zviševanju cen moki, kajti s tem so v zvezi tudi višje krušne cene. Po daljši debati, v katero je posegel tudi mestni tržni nadzornik g. inž. Večerjevič, je bilo sklenjeno, da mariborski peki tokrat ne bodo zvišali cen kruhu, kljub temu, da je moka dražja.

— *Konj utonil v Dravi.* Blizu broda pri Sv. Lovrencu na Pohorju se je gostilničarju Ivanu Hartmannu iz Peker splašil konj in skočil v Dravo. K sreči je gostilničar še pravočasno skočil z voza, sicer bi tudi on, kakor je to konj, utonil v Dravi.

Iz Radeč

— **Velika gasilska tombola.** V nedeljo popoldne je bila pri nas kljub slabemu vremenu velika gasilska tombola, na katero je prišlo zelo veliko ljudi iz bližnjih in daljnjih krajev. Pripeljali so se z dopoldanskim izletniškim in celjskim osebnim vlakom, največ pa jih je prišlo popoldne iz Zasavja do Krškega in Savinjske doline z Zidanega mosta in Rimskih toplic. Največ je bilo seve domačinov iz Jelovega, Močilnega Brunka in Žebnika. Lepi in dragoceni dobitki so mikali marsikoga in je rajši odložil svoj izlet ter prisostvoval tomboli. Glavne dobitke so dobili po večini samo revni domačini iz okolice. Mladenič Kozjak, sin upokojenega orožniškega mojstra iz Njivic pri Radečah je

— **Ogradite cesto na Vrhovem!** V tako imenovani »Drči« na cesti proti Vrhovem, kjer vodi cesta kakih 50 m visoko nad Savo, je ta brez nujno potrebne ograje in tu se kaj lahko zgodi huda nesreča. Postavili so samo štiri bele konfine, kar nikakor ne zadostuje za varen promet. Zato naprošamo prizadeti radeški občani na Vrhovem, da se cesta ogradi!

— **Izredni občni zbor prostovoljne gasilske čete Vrhovo Radeče.** Te dni je bil izredni občni zbor prostovoljne gasilske čete Vrhovo-Radeče, kjer je bila kljub intrigam izvoljena stara uprava. Predsednik čete je Burkeljc Polde, poveljnik Šuligoj, namestnik Sušin, tajnik Funda Matija, blagajnik Funda Ignacij, orodjar Klanšek Jože. zadel lepo moško kolo.

H. E. REYBAUDOVA: 1

OSVETA

ROMAN DEKLIŠKEGA SRCA

I.

BERAČA

— Pri Gospej Mariji Snežni, noč je prejasna, da bi ne spal pod milim nebom, — je dejal Paco Rosales in sedel na kamenito klopico pri vratih hiše v okolici Valencije, starodavnega mesta Cidova, sredi vrtov, ki jih namaka Guadalaviar, dočim je stal drugi berač, enooki in enoroki pred razsvetljenimi okni in si prizadeval videti slavnost, katere veseli trušč in hrušč ga je bil privabil.

— Ostanem tu vso noč, — je nadaljeval Paco Rosales in vrgel čez ramo škric svojega raztrganega plašča. — Rad poslušam flavte in viole in rad zrem na ves ta direndaj visoke gospode. Morda mi bo tu tudi kaj padlo. Danes so pravili pred cerkvijo, da bo don Antonio de Guevara za svojo poroko bogato obdaroval reveže slavnega mesta Valencije. Bog mu to poplačaj v svojem svetem raju. Pojdi sem, Tovalito!

— Beži no, — je dejal drugi berač. — Jaz vem za kotiček, od koder bova lahko nemoteno gledala ples. Poberi svojo culo in pojdi z menoj.

Plazila sta se mimo živega plota ob cesti in skočila na vrt, čigar gosto in temno grmičevje je obdajalo teraso z uticami iz vinske trte in španskega bezga. Plesna dvorana je bila v pritličju in okna je imela na teraso. Zastori so bili dvignjeni in od zunaj so se videle stene, okrašene s cvetličnimi girlandami, veliki kandelabri z duhtečimi svečami in imenitna družba, zbrana na proslavi poroke dona Antonia de Guevara z dono Terezo de Vasconcellos.

Po starem običaju je bil v ozadju dvorane oder, pokrit z drago preprogo, kamor se je prišlo po dveh stopnicah. Okrog in okrog je bil nekakšen zelo nizek divan, kjer so sedele ženske, dočim so bili moški zbrani na spodnjem koncu dvorane. Čim je pa zaigrala godba kaj poskočnega, so dame in kavalirji vstali in družba se je pomešala med mehkimi in sladkimi zvoki godbe, čije takt so naznačevale kastanjete te ali one lepe plesalke. Zbrano je bilo vse valentsko plemstvo, okrašeno s svojim rodbinskim nakitom. Možje so bili v atlasnih hlačah, črnih suknjičih in širokih naškrobanih ovratnikih, kakršne vidimo še na slikah iz časov Filipa IV. Žene so nosile po takratni modi težke svilene obleke z zlatimi vezeninami. Dragulji so se leskетali v njihovih okrog čela nakodranih laseh in spenjali mnoge trakove, ovite okrog životkov.

Toda med tolikimi odličnimi damami in lepimi dekleti je ena sama obračala nase pozornost, tako je zasenčevala njena obleka in redka lepota vse druge. To je bila mlada plemkinja, s katero se je hotel naslednjega dne poročiti don Antonio de Guevara. Dona Tereza je bila podobna slikam kakršne slikajo umetniki in pesniki. Bila je izredno lepa in mikavna kakor boginja, katerim se je klanjal poganski stari vek. Imela je pogled in božanski nasmeh Rafaelovih in Murillovih madon. Njena praznična obleka je bila čisto bela, krasne čipke so zakrivale njena ramena, toda don Antonio je bil priložil k tej skromni obleki mladega dekleta nakit, ki bi ga lahko nosila kraljica. Demantni obroček je držal dolge črne lase done Tereze, krasni biseri so ovijali v dveh vrstah njen vrat in njihova biserna belina se je spajala z nežnim leskom njene čiste in prozorne polti.

Srečni ženin, ki ga je marsikdo zavidal, je bil mlad in postaven kavalir, ki je bil pravkar prestal svoj ognjeni krst na Portugalskem. Bil je iz uglednе rodbine, imel je veliko premoženje, bil je dedič majoratnega veleposestva, s katerim je bil združen grofovski naslov. Ob pogledu nanj je marsikatero dekle zavidalo doni Terezi njeno srečo in prosilo v duhu boga, da bi ji še pred koncem leta poslal moža, kakor je bil don Antonio de Guevara.

Oba berača sta udobno sedla na teraso. Menda se sploh nista hotela skrivati, tako trdno sta bila prepričana o svoji pravici, ki sta jo uživala že od nekdaj, da sta namreč smela hoditi, kamor se jima je zahotelo in prositi vbogajme. Navzlic temu sta se pa zatekla pod velik oleander, čigar mogočne veje so ju mogle v mraku one poletne noči skriti pred očmi vseh.

— Ježeš Marija! — je dejal Tovalito izbuljenih oči, — to je bogastvo! Glej, koliko lepih dam je tu. In draguljev imajo na vratu kakor Devica Marija. Toliko je tega tam, da bi moglo spraviti v izkušnjavo mnogo poštenih ljudi in tako dobrih kristjanov, kakor sva midva.

— Molči, — mu je posegel Paco Rosales resno v besedo. — Tvoja poželjivost je brezploden greh. Gledati morava samo od daleč na dobrine bližnjih in iztegovati roke samo po tem, kar nama dajejo. Ali vidiš dono Terezo? To je tista dama, ki jo vodi k plesu kavalir v črni svili in z demantnim obročkom na klobuku.

— Človek bi mislil, da vidi pred seboj Devico Marijo v obleki iz belega atlasa, z belimi rožami v laseh in z diademom iz draguljev.

— Kako bleda je, — je pripomnil Paco Rosales. — Gospod, ki z njim pleše, je nedvomno njen ženin don Antonio de Guevara. Ne poznam ga. Toda pri svetem Kristovem telesu! Kljub vsemu temu bi prisegel, da sva se že večkrat srečala.

— Pri vratih Matere Božje?

Paco je prikimal in odgovoril nekam skrivnostno: — Saj prav zato sem hotel videti svatbo done Tereze in obraz njenega ženina. Zdaj lahko rečem, da ni bil to on, za katerega je tako dolgo molila v kapelici svoje patronice svete Terezije.

— Beži no, kdo ti je pa to povedal?

— Prijatelj Tovalito, poštenjak naše branže, ki hodi od cerkve do cerkve, vidi marsikaj, o čemer nihče ne govori.

Izdaja Josip Stopinšek — Za izdajatelja tiskarna Fran Jezeršek — Za upravo in inseratni del lista Oton Christof — Vsi v Ljubljani